

Orxan Bəy Həsən

**HƏR KƏSİN BİR
SİRRİ VAR**

BAKI – 2017

Müəllif: Orxan Nizami oğlu Həsənlı

Korrektorlar: Aysel. N. H, Mahirə. R. Q

Valideynlər övladlarının istəklərini qarşılamaq üçün əllərindən gələni edərlər. Lakin söhbət sənət və peşə seçimindən gedirsə, vəziyyət dəyişir. Təəssüf ki, əksər hallarda uşaqlar valideynlərinin onlar üçün seçdiyi yalnız sahələrin qurbanına çevrilir. Gənc Rəfael də onlardan biridir...

***

Bütün dövrlərdə “qara ticarət” ən gəlirli biznes sahəsi olub. Minlərlə insan bu mafianın hədəfinə tuş gəlməkdədir. Yaşından, cinsindən, peşəsindən asılı olmayaraq hər kəs bir gün qurbana çevrilə biləcəyini yaxşı başa düşür. Hüseynovlar ailəsində baş verənlər isə bir daha hər kəsi qorxuya salacaq...

***

Şəkillər həyatımızın qısa tarixçəsidir. Xoş və bəd hadisələrin xatirələrini özündə yaşadır. Lakin Elçin tək-cə xatirələrin deyil, həqiqətlərin də şəkillərdə olduğuna inanırdı....

***

Qədim dövrlərdən bəri insanlar cadugərliklə məşğul olurlar. Özlərini “Tanrı tərəfindən seçilmiş” hesab edənlərə Rüfət kimi inananlar da az deyil. O, dostunun başına gələn bədbəxt hadisələrin də cadu olduğunu düşünürdü...

Xəyal gəmisinin kapitanı

Sərin bir payız gecəsində sentyabrın iyirmi beşinci günü yenidən başlamışdı. Saatın əqrəbləri 02:20-ni göstərirdi. Dəniz sahilindən 2-3 km aralıda olduqca gözəl görünüşlü iki mərtəbəli bağ evində Rəfael adında bir gənc yaşayırdı. 24 yaşı hələ tamam olmayan gənc şəxsi avtomobil salonunda avtomobil alışı və satışı ilə məşğul olurdu. Rəfael yorğun olsa da, hələ də yuxuya getməmişdi. Sanki divarlar üstünə gəlirdi. Sıxıntıdan biraz hava almağı qərara alaraq həyəətə çıxır və iti addımlarla darvazaya tərəf gedərək qapını açıb yola çıxır. Üzü sahilə doğru bir qədər addımladıqdan sonra yadına nəysə düşmüş kimi anidən dayanıb sağına-soluna diqqətlə baxaraq geriyə qaçmağa başlayır. Həyəətə daxil olan kimi darvazanı açıb atasının ad günündə ona hədiyyə etdiyi qara rəngli Mercedes-Benz markalı avtomobilini işə salaraq sahilə doğru yola düşür. Sıxıntılı və fikirli gənc sahilə çatdıqda avtomobilini düz dənizin kənarında, qumluqda saxlayır. Maşından düşər-düşməz üzünə vuran soyuq şimal küləyi sanki

Rəfaeli oyadır. Əlini saçlarına aparıb: “Şükür, yaxşı ki, yolda maşın yox idi, bəlkə də qəza törədərdim” - deyərək dərinədən nəfəs alır. Dalğaların şaqquldısı, küləyin səsi insanda vahimə yaradırdı. Lakin bu qorxunc səslər belini avtomobilinə söykəyərək yerdə oturmuş Rəfaeli heç də qorxutmurdu, əksinə sıxıntısını azaldırdı. Gözlərini dalğalara dikərək nələrisə düşünür, arada bir ah çəkirdi. Bir neçə dəqiqə sonra yorğun Rəfaeli yuxu tutur...

Anidən gözləri qamaşır. Diksinərək gözlərini açıb əlini işığa tərəf tutsa da fənəri gözlərinə tuşlayanı görə bilmədi. Cəld ayağa qalxaraq həyəcanlı bir səslə: “Hey, kimsən? Fənəri söndür görüm bir!” - qışqırır. Bir neçə saniyə sonra fənər sönmür. Rəfael qarşısında duran şəxsi diqqətlə süzərək onu təhlil etməyə çalışırdı. Xortdan kimi qarşısına dikilmiş naməlum şəxsin əynində köhnə şalvar, uzunqollu köynək, cırıq ayaqqabı olan, saqqalı uzun, saçları dağınıq bir qoca olduğunu görəndə Rəfael təkrar soruşur: “Qoca, de görüm kimsən?”

Qoca gözlərini maraqla ona dikən Rəfaelin sualına aydınlıq gətirir:

“Əslində bu sualı mən səndən soruşacaqdım. Kimsən, a bala? Bu saatda burda nə işin var?”

Qocanın bu sualı Rəfaeli sıxıntıya saldı. Başını aşağı əyərək bir qədər susduqdan sonra dodağının altında deyilməyə başladı:

“Mən?! Mən heç kiməm, burda da nə işim var, heç özüm də bilmirəm”.

Sakitlik çökdü. Bir neçə dəqiqə nə qoca, nə də ki, Rəfael danışdı. Sakitliyi görəndə qoca əlini Rəfaelin çiyinə vuraraq dənizə tərəf dayanır. Əllərini kürəyinə qoyub bir qədər gözlədikdən sonra dilləndi:

“Görürəm danışmaq istəmirsən. Yaxşı! Gecən xeyrə qalsın. Mən getdim. Özün də burda çox qalma, təhlükəlidir”.

Rəfael geriyyə qayıdan qocanın arxasınca ucadan qışqırdı:

“Ey, qoca, kimsən axı?”

Qoca yavaş-yavaş gözdən itdikcə Rəfaelin canına qorxu düşürdü. Tələş içində avtomobilinə minib bağ evinə qayıtsa da baş vermiş hadisə haqqında fikirləşməyə davam edirdi. Evin içində o yana - bu yana vurnuxan Rəfaelin gözü Londondan

aldığı lövbər formasında taxta saata sataşdı. Artıq günün altıncı saatinin tamam olmasına on beş dəqiqə qalırdı. Dodağının altında: “daha bəsdir, artıq yatmaq vaxtıdır, heç olmasa bir saat yatım” – deyərək donquldanaraq oturduğu divanda da uzandı.

Hər zaman olduğu kimi səhər saat 06:50-də telefonun zəngli saatinin gözəl musiqisi eşidildi. Rəfael özündə yorğunluq, əzginlik hiss edirdi. İşə getməyə heç həvəsi olmasa da, qalxıb əl-üzünü yuyaraq gecə olanların gerçək, yoxsa yuxu olduğunu düşünə-düşünə evdən çıxır. Maşınına yaxınlaşanda təkərlərdən tökülmüş qum və balıqqulaqlarını görərək: “Deməli, mən həqiqətən sahilə getmişəm” - düşünür. Fikirli-fikirli sükan arxasına əyləşərək şəhər istiqamətində yola düşür. Bu gün də heç bir satış olmasa da, Rəfael salonu 19:30-a kimi açıq saxlamışdı. Hava qaraldıqdan sonra evə getməyi qərara alan Rəfael şəhərdəki avtomobil sıxlığı səbəbi ilə çətinliklə də olsa evinə saat 9-da çatır. Yol yorğunluğu, aclıq artıq onu halsızlaşdırmışdı. İçəri girən kimi birbaşa mətbəxə keçərək çörək, pomidor götürüb qaranlıq zalda divanda əyləşir.

Kompyuterini yandırılıb fikrini dağıtmaq istəsə də, dünən olanlar fikrindən heç çıxmırdı. Yeməyini yedikdən sonra Mercedesini yenidən dünən getdiyi yerə sürdü. Avtomobildən enib əlləri cibində üzü dənizə doğru dayanır.

Artıq yarım saata yaxın idi ki, Rəfael dənizə baxırdı. Birdən başına bərk bir əşyanın dəydiyini hiss edir və huşunu itirərək yerə sərilir...

Rəfael üzünə çilənən soyuq suyun təsirindən yavaş-yavaş özünə gəlirdi. Gözlərini çətinliklə açıb ətrafına baxdıqda qarşısında əlində vedrə ilə əyləşmiş qocanı görür. Boynunda ağrı hiss edən Rəfael əli ilə boynunu ovarağ təcəccüblə soruşur:

- Bura haradır? Sən kimsən axı?

- Axşamın xeyir, gənc. Bura mənim evimdir.

- Ev?! Heç də evə oxşamır.

- Hə, doğrusu oxşamır, amma, ev deyirəm.

Heç soruşmursan bura necə gəlmişən?!

- Doğurdan da, mənim burda nə işim var?

- Sən dünən gəldiyin yerə gəlmişdin. Mən də səni görüb arxanca gəldim, sonra taxta parçası ilə boynundan vurdum. Sən huşunu itirib yerə yığıldın.

Mən də səni qucağıma alıb gətirdim bura. Bax, bu qədər sadə!

- Maraqlıdır.

- Gecdir, sən yat, sabah sənə hər şeyi başa salacam.

Qoca sözünü bitirib əli ilə otağın sağ küncündəki köhnə, paslanmış dəmir yatağı göstərir.

Rəfael sual vermədən ona göstərilən yerdə də yatır. Səhər yeməyinin ləziz ətriylə yuxudan ayılan Rəfael otağın ortasındakı stolda pürəngi çayı və pomidor-yumurta çığırtmasını görəndə ayağa qalxıb stol arxasına əyləşmək istədi. Bunu görəndə ev yiyəsi onun əlindən tutaraq başını yellədi:

“Yox, oğul! Sən bu süfrəyə belə əyləşə bilməzsən. Al, bu paltarları geyin. Düzdür, biraz köhnədir və kirlidir, amma birtəhər idarə et”.

Qocanın bu səmimiyyəti Rəfaelin xoşuna gəldi. Gülümsəyərək paltarları götürüb əynini dəyişdikdən sonra birlikdə yeməklərini yedilər. Çayından sonuncu qurtumunu aldıqdan sonra qoca ayağa qalxaraq: “Dur, gəl ardımca” - deyərək əli ilə gəlməsini işarə edir. Yatağın yanına yaxınlaşan qoca

yatağı qırağa çəkərək döşəmədəki qapını qaldırıb aşağı enir. Onun ardınca aşağı enən Rəfael yuxarıda səliqə-səhman olmasa da, aşağıda fərqli bir mənzərə ilə rastlaşır. Divar boyu səliqə ilə hazırlanmış rəflər, rəflərdə taxtadan heykəllər, fiqurlar, maketlər və sair oyma əşyalar var idi. Rəfael gözlərini bərəldib diqqətlə otağa baxa - baxa maraqlandı:

- Qoca! Bunları kim düzəldib? Nə gözəl əşyalardır!

- Mən! Mən düzəltmişəm.

- Əla, qoca, çox xoşuma gəldi.

- Hə, cavan, əyləş, danışım sənə.

Rəfael stulu çəkib əyləşərkən qoca sözüne davam edir:

- Bax, bütün bunlar mənim, mən qocanın əl işləridir. Hər biri mənim üçün çox dəyərlidir. Ehhh... Cavan, al bu taxtanı və burada da alətlər(əliylə işarə edir). Götür bir şey çək və başla yonmağa. Sən başla, mən isə qalxım yuxarını yığışdırım, səliqəyə salım, sonra davamını danışaram. O vaxtacan sən də işində ol.

Qoca yuxarıya qalxır, on beş dəqiqə sonra aşağı enəndə Rəfaelin hələ başlamadığını görür. Gülümsəyərək: “Belə də bilirdim” – deyib Rəfaelin qarşısına keçir.

Rəfael təəssüflənir:

- Bilmədim ki, nə düzəldim. Həm də axı mən bacarmıram.

- Bacararsan. Bax, cavan...

Rəfael qocanın sözünü kəsdi: “Adım Rəfaeldir.” Qoca qaşlarını çatıb barmağını Rəfaelin dodaqlarına tutaraq acıqlandı:

- Sus, adını bilməyimə ehtiyac yoxdur. Mən adsız böyümüşəm, məni kim necə istəyib, elə də çağırıb.

- Adsız? Yəni sənə valideynlərin ad qoymayıb?

- Mən valideynlərimi xatırlamıram, çünki uşaq evində böyümüşəm. Ağlım kəsən vaxtdan oradan qaçmışam. Sonra bir kişi məni oğurlayıb çətinliklə də olsa böyütdü. İllər sonra məni bura gətirdi. “Bura sənin evindir” – dedi. O kişi belə məni hər hansı bir adla çağırmadı. Məni hamı “a bala”, “ay oğlan”, “ay

cavan”, “gənc”, “qoca” deyə çağırıb. Ona görə də mənim adım yoxdur. Sən də adını unut.

- Qərribə həyatın olub. Nəysə, sən mənə de görüm sən bunları necə düzəltmişən? Kim sənə öyrədib?

Qoca dərindən ah çəkərək davam etdi:

- Bax, cavan oğlan, mən də sənini kimi bacarmırdım. Amma bir gün başladım nəsə düzəltməyə. Sən də başla, özü də sənə ən çətin gələn bir şeydən. Çox çətin bir iş olsun.

- Çətin? Mən ki heç sadə bir şeyi düzəldə bilmirəm.

- Bax, cavan, gördüyün bu qadın heykəli mənim ilk işimdir.

- İlk iş? Bu ki əməlli-başlı bir sənət əsəridir. Qadın heykəli. Özü də gözəl bir qadındır.

- Elədir, gözəldir. O, mənim sevdiyim qadındır. Onun yanındakı heykəllərə bax. O da bu qadının heykəlləridir. Mən onu sevirdim, bilmirdim ona necə yaxınlaşım. Adımı belə bilmirdim. Qərara gəlmişdim ki, onun heykəlini taxtadan hazırlayım. Başladım bax bu taxtanı yonmağa (İlk yonduğu

taxtanı göstərdi. Çox bərbad bir iş alınmışdı). Gülməli görsənir, elə deyilmi? Bunu hardasa on beş-iyirmi günə hazırlamışdım, elə bilirdim gözəl alınıb. Növbəti gün hisslərimi ona bildirmək üçün görüşünə tələsirdim. Evlərinə çatmaq üzrə idim ki onun uzaqdan gəldiyini gördüm. Həyacandan yaxınlıqdakı işıq dirəyinin arxasında gizlənib onu izlədim. Güzəlliyinə heyran qalmışdım. Əlimdəki taxta parçasına baxıb nə qədər bərbad əl işi olduğunu o zaman anladım. Kor-peşman geriyə qayıtdım. Başladım ikinci dəfə hazırlamağa. Beləcə hər dəfəsində daha yaxşı hazırlasam da, o qız mənim gözümə hər dəfə daha gözəl görsənirdi. Beləcə mən neçə il çalışdım, gördüyün bu on beş heykəldən sonra sonuncu on altıncı heykəli – bax, bu möhtəşəm əl işini hazırladım. Bu dəfə artıq daha cəsarətli idim. Görüşmək üçün çox səbirsizlənirdim. Evlərinə çatıb, qapını bir neçə dəfə döydüm. Amma o, evlərində yox idi. Soraqladım, məhlələlərdən soruşdum. Dedilər ki, o, buralardan köçüb. Ondan sonra ümidlərim qırıldı, qayıtdım yenə bu daxmaya. Bir neçə ay heçnə düzəltmədim. Sonradan başladım

müxtəlif əşyalar hazırlamağa. Yonma sənətini mənə o qızın sevgisi öyrətdi. İndi mən bu əl işlərimi satıb əvəzində özümə pul qazanıram. Məni hər kəs “adsız usta” adlandırır. İndisə səndən ilk işini gözləyirəm.

Qoca sözlərini bitirib yanaqlarından süzülən göz yaşlarını silir.

- Təsirlidir. Sənin sevdiyin qız vardı. Bəs, mən nə düzəldim ki? Mənim ki sevdiyim qız yoxdur - Rəfael dilləndi.

- Eh, cavan, gəl sən öz heykəlini hazırla. Al, bu da sənin rəsmi.

- Bu rəsm səndə hardandır? - Rəfael təəccüblə gözlərini bərəldir.

- Pencəyinin cibindən götürmüşəm. Bax rəsminə, başla yonmağa. Sənə uğurlar. Mən bir neçə gün buralarda olmayacam. Ərzaq boldur. İşlə, ye, iç! Buralar sənə əmanət. Salamət qal!

Sözlərini bitirib qoca yuxarı qalxır, köhnə çantasını götürüb daxmanı tərək edir. Qoca getdikdən sonra Rəfael işləməyə başlayır. Onun çox yaxşı rəsm çəkmək qabiliyyəti vardı. Öz rəsmi taxta üzərində cızaraq qocanın ona verdiyi alətlərlə

yonmağa başlayır. Yorulmaq bilmədən beş günün tamamında ilk işini hazır edib, əyləşdiyi stuldaca yuxulayan Rəfael qoca evə qayıdanda oyanır. Ayılar-ayılmaz qocadan soruşur:

- Necədir? Oxşayırımı mənə?

- Sənin də sabahın xeyir, cavan! – “adsız usta” gülümsəyir.

- Bağışla, qoca, yorğunluqdadır. Sabahın xeyir.

Rəfael utanaraq başını aşağı salır.

- Eybi yox. Həə, baxım görüm necə düzəltmişən. İlk dəfə üçün pis deyil, amma bu, nəinki sənə, heç adi bir insana belə oxşamır.

Qoca qaqqıltı çəkərək yuxarı qalxır. Rəfael pərt bir şəkildə o taxtanı qocanın ona ayırdığı rəfə qoyur. İlk işi bərbad alınsa da, Rəfael həvəsdən düşməmişdi. Yenə yorulmaq bilmədən çalışırdı. Arada qoca ona qıraqdan baxıb gedərdi, amma o, bunu hiss etməzdi. Rəfael bu işini də hazır etmişdi. Amma qoca yenə də bəyənmişdi. Günlər bu cür davam edirdi. Artıq altıncı ay idi ki, Rəfael iyirmi

üçüncü işini hazır etmişdi. Bu dəfə həqiqətən mükəmməl alınmışdı- eyniylə rəsmdəki Rəfael idi.

Öz işinə baxıb sevinclə cəld qocanın yanına, yuxarı qalxır. Ev sahibi öz stulunda oturub qəzet oxuyurdu.

- Qoca, bax, bu, eyniylə mənəm. Necədir? Bəyəndinmi?

- Yox. Düzdür, bu dəfə yaxşı alınıb, amma sənə heç oxşamır.

Əslində onun bu işini çox bəyənmişdi. Belə bacarıqlı olduğuna sevinirdi. Rəfael isə belə cavab gözləmirdi:

- Nə? Sən deyəsən məni ələ salırsan. Bu ki əla işdir. Necə yəni mənə oxşamır?

- Hə, oxşamır!

Qoca əlindəki qəzeti stola qoyaraq ayağa qalxır, dolabın qapısını açır. Oradan bir ayna götürüb Rəfaelə uzadır. Rəfael əsəbi şəkildə güzgünü götürüb özünə baxanda gözlərinə inanmır. Üzünü saqqal basmış, saçları isə uzanmışdı-çox dəyişmişdi. “Bağışla, qoca. Həqiqətən bu heykəl mənə heç oxşamır” – deyib kövrəlmiş halda stula

əyləşərək gah cibindən çıxardığı şəkilə, gah heykələ, gah da güzgüyə baxıb ağlamağa başlayır. Qoca əlini Rəfaelin çiyninə qoyaraq təsəlli edir:

- Ağlama, cavan. Sənin ağlayan yaşın çoxdan keçib. Qalx, bunu da qoy öz rəfinə. Sənin də ilk mükəmməl işin budur.

Rəfael qocanın sözünə qulaq asaraq ayağa qalxır və üzünü qocaya tutaraq dillənir:

- Sən kimsən, qoca?

- Mən, adsız usta.

Rəfael dərhal ikinci sualını verir:

- Bəs mən? Mən kiməm, qoca? Rəsmdəki yaraşlıq iş adamı, yoxsa bu rəzil libasda, saqqalı, saçı uzun, dağınıq usta? Kiməm mən?

Qoca əlini Rəfaelin kürəyinə qoyur:

- Sən?! Sən heç kimsən. Mənə özünü belə təqdim etmişdin. Amma mənə elə gəlir ki, sən məni aldadırsan.

Rəfael uca səslə qışqırır:

- Bəli, mən heç kiməm. Əgər kimsə olsaydım məni axtarardılar, 6-7 aydır ki, ortalıqda yoxam.

Amma məni heç kim axtarmır. Demək ki, mən heç kiməm!!! - əsəblə ayağı ilə stulu aşırdır.

Qoca əyilərək səbrlə stulu yerdən qaldırır:

- Yanılırsan. Səni bura gətirdiyim gündən ailən səni axtarışa verib. Polislər avtomobilini sahildə tapmışdılar. Ayaq izləri ilə gəlib tapmaq istəyirdilər. Amma izlər dənizə doğru gedirdi. Onlar ilkin fərziyyə kimi sənin özünü dənizə atdığını deyirdilər. Avtomobildən bir qədər aralıda tapdıqları pencək bu fərziyyəni daha da qətiləşdirdi. Ailə üzvlərini sorğusual etdilər. Anan sənin dənizi çox sevdiyini söyləyirdi. Sıxıldığın zaman dənizə qaçardın. Atan da ananın dediklərini təkrarlayınca polislər sənin özünü dənizdə boğduğun qənaətinə gəldilər. 2-3 ay axtarış aparılsa da, səni tapmadıqları üçün axtarış dayandırıldı. İndi ailə üzvlərin sənin öldüyünü düşünür. İnanmaq istəməsələr də, inanmaq məcburiyyətindədirlər.

Rəfael kefsiz və qəmgin bir halda stula əyləşərək ağlayır...

Bir neçə gün keçir.

Rəfael özü üçün nələrsə yonur, müxtəlif əşyalar düzəldirdi. Sanki qocanın taleyini yaşayırdı.

Qoca sakit şəkildə Rəfaelə yaxınlaşır:

- Cavan oğlan! Sən neçə aylardır ki, ailəndən, evindən, işindən, son model avtomobilindən ayrı qalmısan, gəlib belə bir həyata düşmüşsən, amma heç peşman görsənmişsən.

Rəfael əlini saxlayır:

- Məni bura sən gətirmisən, qoca. Mən öz istəyimlə gəlməmişəm. Onsuz da mən heç vaxt istədiyim həyatı yaşamamışam ki. Atam istəyib deyə İngiltərədə oxumuşam. O, istəyib deyə onun işini – avtomobil alverini davam etdirmişəm. Halbuki, mən kapitan olmaq istəyirdim-gəmi kapitanı. Amma ola bilmədim,çünki mən heç kiməm, heç kim.

Qoca peşman bir halda Rəfaelin üzünə baxmadan dillənir:

- Cavan, mən də səni məcbur etmirəm. Həyatını korladığıma görə üzr istəyirəm səndən. Getmək istəyirsənsə, get.

Rəfael qocanı iti baxışları ilə süzərək:

- Bu gecəni qalım, sabah gedərəm.

Qoca başı ilə razı olduğunu işarə edərək məlumat verir:

- Mən, ola bilsin ki, bu gecə gəlmədim, işlərim var.

Rəfael qocanın ardınca işıqları söndürüb aşağı enir...

Səhər saat 08:00-ı göstərirdi. Qoca otağa daxil olan kimi Rəfael onun qabağını kəsərir:

- Sabahın xeyir, qoca!

Qoca isə ona məhəl qoymadan yanından keçib stula əyləşir.

- Nə olub, qoca? Heç təəccüblənmədin mənə belə görəndə?

- Yox, təəccüblənmədim. Belə də gözləyirdim. Dünən burda qalmaq istədiyini deyəndə bilirdim ki, çimib, üzünü qırxıb öz paltarlarını geyinmək üçün vaxt istəyirdin. Ona görə də təəccüblənmədim.

- Yanılırsan bu dəfə, qoca. Mən burda bu saydıqlarına görə yox, başqa bir şey üçün qaldım. Gəl mənimlə!”

Aşağı enirlər...

Rəfael rəfdən iri, gözəl bir gəmi əl işini götürüb qocaya uzadır:

- Al bunu, məndən sənə hədiyyə olsun. Yadigar saxlayarsan.

Qoca hədiyyəni görəndə çox sevinir. Göz yaşını saxlaya bilməyib onu qucaqlayır. Rəfael qəmgin halda vidalaşır:

- Di, salamat qal, qoca. Mən gedirəm.

Rəfael qabaqcadan hazır qoyduğu selofan çantanı götürüb otaqdan çıxır. Əlini cibinə salanda pullarının hələ də yerində olduğunu görüb təsirlənir. Daxmanı tərk edərək oradan uzaqlaşır...

Özünə geyim alaraq özlədiyi şəhəri gəzdikdən sonra Rəfael yenidən sahilə qayıdaraq dənizkənarı restoranlarda iş axtarır. Bir neçə restorandan “yox” cavabı alsa da, nəhayət biri ilə razılığa gəlir. Rəfaelin dənizə sevgisi, dənizdən ayrı qalmamaq istəyi onu işə daha məsuliyyətli olmağa məcbur edirdi. Bu, restoran müdirinin diqqətindən yayınmırdı. Rəfaelə daha çox güvənir, ona etimad etməyə başlayırdı. Bir neçə həftə işlədikdən sonra restoran müdiri onu yanına çağırır. Rəfael müdirin

otağının qapısını iki dəfə taqqıldatdıqdan sonra:
“İcazə olar, Ceyhun müəllim?”- deyərək içəri daxil olur.

Müdir: “Buyur, Cavan, keç əyləş görüm”.

Rəfael qocanın yanından ayrılıandan sonra xatirə kimi özünə “Cavan” adını götürmüşdü, hər kəsə özünü “Cavan” adı ilə təqdim edirdi.

Rəfael: “Eşidirəm sizi, Ceyhun müəllim”.

Müdir: “Hə, Cavan, vaxtım yoxdur, birbaşa mətləbə keçirəm. Sənin işləməyin, məsuliyyətin mənim çox xoşuma gəlir. Təklif edirəm ki, sabahdan mənim köməkçim olasan. Mənim burda əlavə işlərim də var, çətdıra bilmirəm. Sən burada köməkçim ol, mənim əvəzimə restorandakı işlərimlə maraqlan.

Rəfael: “Mənə etibar etdiyiniz üçün sizə minnətdaram. Sizin etimadınızı doğruldacağımı düşünürəm”.

Müdir: “Demək ki, razılaşdıq”.

Rəfael: “Razılaşdıq”.

Bu, Rəfael üçün yeni adı ilə desək, Cavan üçün böyük uğur idi. Səhər açılan kimi Cavan yeni

işinə başladı. Uğurla işini davam etdirirdi. Restorana gələnlər də artıq onun işini bəyənir və həvəslə bu restorana gəlirdilər.

Bir ay sonra

Cavan səhər saat 08:00-da oyanır, əl-üzünü yuyaraq əlüstü səhər yeməyini yeyib işə başlayır. Bu gün daha şən və xoşbəxt görünürdü: doğum günü idi. Günorta saat 13:00-dək işdə olan Cavan mobil telefonundan müdirinə zəng vurur:

- Salam, Ceyhun müəllim. Bağışlayın, narahat edirəm.

- Salam, Cavan, buyur eşidirəm səni.

- Ceyhun müəllim, sizdən saat 15:00-dək icazə istəyəcəkdim. Bu gün mənim doğum günüdür, odur ki, bəzi işlərim var.

- Bu ki əla xəbərdir. Səni təbrik edirəm, axşam gələcəm qeyd edərik. Get, saat 17:00-dək sərbəstsən.

- Çox sağolun, təşəkkür edirəm. Sağ olun!

- Sağol!

Cavan əynini dəyişib dolabından karton qutudakı əl işini çıxardır. (Qocanın evindən ayrılarkən özü ilə gətirmişdi). Əl işinə baxaraq

qocanın yanında olduğu günləri xatırlayır. Daha sonra onu hədiyyə şəklində bəzəyib restorandan çıxaraq taksi saxlayır: “Şəhərə sür, yolu göstərəcəm”.

Taksini şəhərin mərkəzində-ailəsinin yaşadığı binanın qarşısında saxladaraq ondan gözləməsini xahiş edir. Qutunu evin qapısının qarşısına qoyur və cəld aşağı enir. Taksi ilə də geri qaydır..

Lətif kişi evdən çıxanda qutunu görüb həyəcanlanır. Tələsik qutunu açıb heykəli görəndə çaşqın halda qışqırır:

- Züleyxa, Züleyxa, tez gəl bura!

Anası Züleyxa qorxaraq Lətifin yanına qaçır.

Lətif kişi: - Bax, buna bax, oğlumuzun heykəli. Bu ki eynən oğlumuzdur.

- Aman Allahım. Mənim oğlumdur bu.

Anası ağlaya-ağlaya heykəli əlinə alıb öpməyə başlayır. Bu vaxt Lətifin gözü heykəlin altındakı yazıya sataşır. Yoldaşının əlindən alıb yazını oxuyur və sevinclə qışqırır:

- Züleyxa, bax, yazılıb ki “Atam, anam, mən sağam, məndən narahat olmayın, yaxşıyam”.

Bu yazını oxuyanda Züleyxanın kədər göz yaşları sevinc göz yaşlarına qərq olur. Dərhal baş vermiş hadisə ilə bağlı polisə məlumat verirlər. Polislər axtarışlara yenidən başlayır. Bazarda bu cür taxta heykəllər satılan yerləri nəzarətə alırlar.

Rəfael sahilə qayıdır. Özünə ad günü hədiyyəsi olaraq yığıb saxladığı pulla bir qayıq alır.

O gündən bəri hər gün qonaqlar getdikdən sonra restoranı bağlayıb, qayığına minib sahildən uzaqlaşar, ulduzlara baxaraq xəyallar, arzular qurardı. Bir gün küləkli havada yenə eyni vaxtda – gecə üç radələrində Cavan qayığı ilə dənizə çıxır. Bir qədər getdikdən sonra güclü dalğalar qayığı aşırır. Suda boğulmaq üzrə olan Cavan qışqıraraq kömək istəyir. Bunu eşidən FH növbətçi işçiləri onu sahilə çıxarıb təcili tibbi yardım ilə xəstəxanaya göndərirlər. Baş vermiş hadisə barəsində polisə məlumat verilir. Polis əməkdaşlarının apardığı araşdırma nəticəsində Cavanın əslində Rəfael olduğu ortaya çıxır. Bu barədə ailəsinə xəbər verilərək onu palataya yerləşdirirlər. Özünə gələn Rəfael gözlərini

açanda qocanın yatağın kənarında əyləşdiyini görür.

Halsız olsa da çətinliklə dillənir:

- Qoca, sən burda neyləyirsən?

- Sən yanımdan getdiyin gündən səni izləyirəm. Bu gecə sən dənizdə batanda sahil xilasediciləri ilə birgə səni sahilə çıxartdıq. Oyanmağımı gözləyirdim, daha gedim. Məni birazdan həbs edəcəklər. Hardasa indilərdə ailən də burda olacaq. Al bu açarı, darıxsan gedərsən mənim daxmama (açarı Rəfaelə uzadır).

Qoca sözünü bitirən kimi polislər içəri daxil olaraq onun əllərini qandallayıb aparırlar.

Rəfael ağlayaraq qocanın arxasınca baxırdı. Bir neçə dəqiqə sonra anası Züleyxa, arxasınca da atası Lətif palataya daxil olur. Anası ağlaya-ağlaya oğlunu qucaqlayıb öpməyə başlayır.

- Oğlum mənim, Rəfaelim!

- Mənim oğlum, nə yaxşı ki sağsan, bizimləsən.

Rəfael isə həm qocaya görə, həm də ailəsini gördüyünə görə hönkürtü ilə ağlamağa başlayır.

Anası oğlunun saçını sığallayır, Lətif kişi isə oğlunun əlindən tutub ona baxırdı. Züleyxa xanım sevincli səslə dillənir:

- Oğlum, sənə şad xəbərim var. Səni oğurlayanı tapıblar.

- Hə, oğul, anan düz deyir. Sən ananla söhbətləş, mən də gedim polis idarəsinə görüm nə məsələdir.

Lətif kişi sözünü bitirib palatadan çıxır. Cibindən telefonunu çıxarıb istintaq rəisinə zəng edir:

- Alo, salam, baş leytenant Zeynalov, mənəm Lətif - Rəfaelin atası. İdarədəsiz?

- Bəli, bəli, gəlin, sizi gözləyirəm.

- Oldu, gəlirəm.

Lətif kişi ağ “Jeep”inə minərək polis idarəsinə gedir. İdarənin qapısına çatanda polis serjantından soruşur:

- Salam, mənə baş leytenant Zeynalov lazımdır. Otağı hansıdır, zəhmət olmasa deyərdiz.

Serjant əli ilə işarə edərək cavab verir: “Buyurun, dəhlizin axırında 3-cü otaq”.

Lətif kişi qapını döyüb içəri daxil olur:

- İcazə olar?

- Buyurun, Lətif müəllim, keçin əyləşin.

- Çox sağ olun, baş leytenant. Deyin görək necə oldu, qoca boynuna aldı?

- Almağına aldı, amma Lətif müəllim, qocanın danışdıqları mənə müəmmalı qaldı. Yəni bir insanı niyə oğurlayırlar? Ya ailəsindən pul almaq üçün, ya orqanlarını satmaq üçün, ya da kı qisas almaq üçün. Oğlunuzun bədənində heç bir əməliyyat izi yoxdur, nə də pul barəsində sizə zəng olunmayıb. Əgər məqsəd qisas idisə, bu qədər gözləməzdilər. Lətif müəllim, bəlkə siz bir şeylər bilirsiniz?

Lətif kişi həyəcanlı səslə dilləndi:

- Nə bilim, ay rəis, düz deyirsiniz, amma o qoca boynuna alıbsa, demək günahkar odur, uzatmaq mənasızdır.

- Lətif müəllim, nəse bilirsinizsə, gizlətməyin, danışın!

Zeynalov Lətif kişiye doğru əyilir. Gözlərini onun gözlərinə zilləyir. Lətif kişi gözlərini yayındırmağa çalışır:

- Xeyr, baş leytenant, bildiyim odur ki, oğlum dənizdə yoxa çıxdı, aylar sonra dənizdən xilas edilərək xəstəxanaya gətirildi.

Zeynalov arxaya çəkilib kreslosuna söykənib telefonun dəstəyini qaldıraraq əmr etdi: “Qocanı gətirin!”

Qocanı gətirdilər. Zeynalov qaşlarını çataraq qəzəblənir:

- Keç! Keç, əyləş oğlunu oğurladığın atanın qarşısında!

Qoca Lətifin üzünə belə baxmadan başını aşağı salıb əyləşir.

- Danış, qoca, başla!

Qoca sakit səslə danışmağa başlayır. O danışarkən polis leytenantı gözlərini Lətifdən ayırmırdı. Lətif Zeynalovun baxışlarını hiss edib, həyəcandan tərləyirdi. Əli ilə özünü sərinlətməyə çalışırdı.

Qalstukunu boşaldıb köynəyinin üst düyməsini açan Lətifin halını görüb leytenant dillənir:

- Yaxşısız, Lətif müəllim? – deyərək şübhəli baxışlarla ona baxır.

Stəkana su süzərək ona uzadır. Lətif kişi:
“Xeyr, icazə verin çölə çıxım, hava alım biraz,
özümü pis hiss edirəm”.

Zeynalov başı ilə razılıq verir və Lətif kişi
otaqdan çıxır. İstintaq rəisi ayağa qalxaraq qocanın
arxasına keçir. Əlini qocanın çiyinə qoyub sakitcə
pıçıldayır:

- Bütün bunları sənə kim tapşırıb? Lətif?!

Qocadan cavab gəlməyincə Zeynalov
gülümsəyərək: “Sənə günün sonunadək vaxt
verirəm. Əminəm ki, düzgün qərar verəcəksən!”
şərtini bildirir. Lətif qapını açıb içəri girir və deyir:
“Özümə gəldim, hava yaxşı təsir elədi. Hə, davam
edək”.

- Sizə bu qədəri kifayətdir. Gedə bilərsiz.
Əmin olun ki, mən bu işin arxasında kimin olduğunu
tapacam, narahat olmayın!

- O zaman mən gedim, sizdən cavab
gözləyəcəm. Amma bu qoca da öz dili ilə etiraf etdi
ki, oğru odur. Xahiş edirəm, həbs edin onu.

- Dedim axı, narahat olmayın!

- Oldu. Sağolun

Lətif otağı tərک edər-etməz Zeynalov onun arxasınca: “Ya da narahat ol” - deyərək gülür. Dəstəyi qaldırıb qocanı nəzarətə aparmalarını əmr edir.

Lətif avtomobilinə minib xəstəxanaya qayıdır. Palataya daxil olan kimi oğluna səslənir:

- Hə, oğlum, hazırlaş gedirik evimizə. Həkimlə danışdım sən tam sağlamsan, məhkəməyəcən də evdə yatıb dincələrsən.

Rəfael nəhayət ki, dillənir:

- Ata, nə oldu? Oğrunu həbs etdilər?

- Hə, oğlum, o hər şeyi etiraf etdi, indi nəzarətdədir, məhkəmədən sonra həbs olunacaq.

- Aydındır, ata, gəl, kömək elə geyinim.

- Baş üstə, oğlum - Rəfaelim. (Lətif sevinirdi)

Bir neçə dəqiqə sonra şəhərdəki evlərinə getdilər.

Bir neçə gün yataqdan qalxmayan Rəfael nəhayət yerindən qalxır, əynini geyinir, zala keçib televizora baxmaq üçün divanda əyləşir. Televizorun yanındakı rəfdə heykəli görəndə onu götürmək üçün ayağa qalxır. Heykələ bir neçə saniyə baxaraq

xatirələri yada saldıqdan sonra onu yerinə qoymaq istəyəndə heykəl əlindən sürüşərək yerə düşür. Bu vaxt Rəfael heykəlin altındakı yazını görür. Yazını oxuyanda bunun qocanın yazdığını anlayır və öz-özünə danışır:

- Ah, qoca, qoca!

Elə bu vaxt telefonunun zəngi eşidilir. Ekranda “ata” yazısını görüb cəld cavab verir:

- Hə, ata, eşidirəm.

- Sabahın xeyir, oğlum. Bu gün məhkəmədir. Hazırlaşın, hardasa yarım saata gəlib sizi götürəcəm.

- Yaxşı, ata, gəl.

Mətbəxə - anasının yanına keçərək atasının dediklərini ona çatdırır: “Ana, atam zəng eləmişdi. Dedi ki, məhkəmə bu gündür, hazırlaşın”.

Rəfael anasını qucaqlayıb öpür və çayından bir qurtum alır. Anası: “Yaxşı, gedim hazırlaşım. İnşallah bu gün o əclafı həbs edərlər”.

Rəfael əyninə səliqəli bir paltar geyərək pəncərənin qabağına keçib atasını gözləyirdi. Atasının “Jeep”ini görən kimi: “Ana, ata gəldi. Gəl düşək” - deyər qışqırdı.

Məhkəmənin bir neçə dəqiqə sonra başlanacağı elan edildi. Rəfael ailəsi ilə birgə məhkəmə zalına daxil olarkən Qoca artıq əli qandallı kürsüdə oturmuşdu. (*Məhkəmə başlandı*)

Hakim qocaya yönəlir: “Başla, hər şeyi ətraflı danış”.

Qoca hər şeyi olduğu kimi ətraflı danışmağa başladı. Sözü bitirdikdən sonra hakim soruşdu:

- “Qoca”-Hər kəsə özünü belə tanıtmısan. Əsl adını, soyadını gizlətmisən. Elədirmi, Telmanlı İlham Qalib oğlu?

- Bəli, elədir.

Bunu eşidən Rəfael qəzəbli baxışlarla ona baxdı. Bu, onun üçün gözlənilməz olmuşdu. Hakim sözü davam edir:

- Telmanlı İlham! İndi həqiqəti de! Səni bu işə kim məcbur etdi? Bunları niyə etmisən?

Qoca əvvəlcə sakit dayandı. Cavab gəlmədiyini görən hakim uca səslə təkrar səsləndi:

- Sən demirsən, o zaman Lətif Teymur oğlu gəlib cavab versin!

Hakimin bu sözü zaldakıları təəccübləndirdi. Lətif gözlərini bərəldib həyəcanla ayağa qalxıb “mən?!” - deyə soruşdu. Həyəcandan Lətifin əl-ayağı əsməyə başladı.

“Bəli, siz. Keçin bura və sualıma cavab verin!”
– hakim tələb etdi.

Lətif kişi artıq hər şeyin açıldığını, qocanın onu satdığını anladı və kürsüyə çıxdı. Utandığından ailəsinin üzünə baxa bilmirdi. Rəfael və anası həyəcanla daha hansı surprizlər olacağını gözləyirdi. Lətif utancaq halda mızıldadı: “Bilmirəm!”

Lətifin bu cavabını eşidən qoca ayağa qalxaraq əsəbiləşdi:

- Möhtərəm hakim, icazə verin sualınızı mən cavablandırım.

- Buyur danış!

- Lətif mənim uşaqlıq dostum idi. Bir gün evimə gəldi və mənə dedi ki, köməyinə ehtiyacım var. Oğlu Rəfaeldən şikayətçi idi: “Rəfael nə mənim, nə anasının, nə də bu var-dövlətin qədrini bilmir. Cavanlıq edir, mənle dalaşır, tək yaşayır, həftələrlə üzünü görmürük. İstəyirəm onu oğurlayıb kasıb

həyatına aparasanən. Onda bəlkə başa düşər, bizim qədrimizi bilər.” Mənə bu işə görə çoxlu pul da verdi. Mən də razılaşdım. Danışdığım kimi onu öz yanıma gətirdim. Rəfaellə söhbət edəndə mən həqiqəti anladım. O, dənizi çox sevir. Dənizçi – gəmi kapitanı olmaq istəyirdi. Amma atası buna icazə verməmişdi. Öz dostlarının yanında lovğalanmaq üçün məcburi Rəfaeli İngiltərədə oxutdurdu. Sonra da təhsili yarımçıq qoyub öz yanına gətirib avtomobil salonunun müdiri qoydu. Halbuki Rəfael dənizçi olmağı arzulayırdı.”

Bu vaxt Lətif qəzəbli bir şəkildə etiraz etdi:

- Xeyr, o, dənizçi ola bilməz. Nə olsun ki, dənizi sevir, amma heç üzməyi belə bacarmır.

- Bacaracaqdı. Bəlkə də dünyanın ən nüfuzlu dənizçilik şirkətlərinin birində kapitan olacaqdı.

- O, heç bir şey ola bilməyəcəkdi. Bütün nəyi varsa, hamısı mənim sayəmədir. Sürdüüy avtomobili, yaşadığı evi, gördüyü həyat tərzini belə mən ona vermişəm. O isə bütün bunlara təpik atırdı. (Onun həm həyəcandan, həm də əsəbdən gözləri qızarmışdı)

- Xeyr, Lətif, sən düz danışmırsan. O bacaracaqdı. Necə ki, mənim yanıma gələndə taxtaya mismar belə vurmağı bacarmayan Rəfael sonradan taxtadan öz heykəlini düzəltdi. O, üzməyi bacarmasa da, sən onun öyrənməyi üçün şərait yaratmadın, Lətif, yaratmadın.

Qoca ilə atasının mübahisəsinə qulaq asan Rəfael dəhşət içində idi. Ağlayaraq ayağa qalxıb: “Hə, ata, bütün hər şeyə sənəin sayəndə nail oldum. Sənəin sayəndə 80 minlik avtomobil sürdüm, amma bəlkə də öz sayəmdə milyon dollarlıq gəmi sürəcəkdim” -deyərək məhkəmə zalını tərk edir. Anası Züleyxa xanım da Lətifin yanına gəlib ona bir sillə vurur və oğlunun arxasınca gedir. Məhkəmə sona çatır. Hakimin qərarı ilə atası Lətif və qoca insan oğurluğuna görə azadlıqdan məhrum edilir.

Bundan sonra Rəfael atasının avto salonunu, bağ evini, şəhərdəki evlərini sataraq pulları atasının adına açdığı bank hesabına yatırır. Əvvəl işlədiyi restorana-Ceyhun müəllimin köməkçisi vəzifəsinə qayıtdıqdan sonra anası ilə dəniz kənarında-kirayə tutduqları balaca bir evdə yaşayır...

4-CÜ DEPO

Cümə günü idi. Saat artıq 01:15-i göstərirdi. Mələhət bir neçə saat idi ki, pəncərənin qarşısında narahat bir şəkildə dayanıb həyəətə baxırdı. Evdəki qorxunc səssizliyi ev telefonun zəngi pozdu. Mələhət zəngi eşidər-eşitməz telefonun dəstəyini qaldırıb həyəcanlı, titrək səslə cavab verdi:

- Alo, eşidirəm.

- Alo, alo, xanım, Hüseynov Mehdi Əmirxan oğlunun evidir?

Səs xışıltılı və çox zəif eşidilirdi, küləkli bir yerdən mobil telefonla zəng edildiyi rahatlıqla anlaşılırdı. Mələhət əri Mehdinin adını eşidəndə qorxudan tir-tir əsməyə başlayır.

- Bəli, bəli, eşidirəm, kimdir?

- Polis mayoru Məmmədov.

- Polis? Nə polis? Nə olub? Nə baş verib?!

- Xanım, sakit olun. Bir az əvvəl baş vermiş qəza nəticəsində həyat yoldaşınız çox ağır yaralanıb. Ambulans ilə xəstəxanaya göndərdik.

- Nə?! Nə danışırsız?! Aman Allahım!!! Hansı xəstəxanaya aparırlar?

- Mərkəzi rayon xəstəxanasına, mən də indi ora gedirəm, sizi girişdə gözləyəcəm. Hə, bir də, həyat yoldaşınızın şəxsiyyət vəsiqəsini də özünüzlə gətirməyi unutmayın.

Məlahət dəhşət içində idi, nə edəcəyini bilmirdi. Yerdə dizləri üstə çökərək ağlamağa başlayır. Bu vaxt mobil telefonunun melodiyası eşidilir. Zəng gizli nömrədən gəlsə də Mehdi ilə bağlı olduğunu düşünərək cəld cavab verir:

- Alo, kimdir?

- Düşünmə ki, ərin bu dəfə canını qurtardı. O öləcək!

- Alo. Kimsən? Nə danışırsan? Kimsən axı?! Alo, alo...

Artıq telefon söndürülmüşdü. Məlahət dəli olmaq dərəcəsində idi. Ərinin şəxsiyyət vəsiqəsini çantasına atıb evdən çıxır. Məhlənin çıxışında həmişəki kimi qonşu Əhməd kişinin ağ taksisi dayanmışdı. Məlahət qaçaraq maşına əyləşir:

- Əhməd dayı, nolar məni Mərkəzi xəstəxanaya çatdır. Əhməd kişi Mələhətənin bu halını görüb həyacandan əli –ayağı əsə-əsə maşını yerindən tərpədir.

- A qızım, nə olub belə?

- Əhməd dayı, Mehdi qəzaya uğrayıb, xəstəxanadadır.

- Allah, sən özün kömək ol, onu ailəsinə, balalarına bağışla.

Əhməd kişi sürəti artırır. Yollar boş olduğundan 15 dəqiqəyə xəstəxanaya çatdılar. Maşın dayanan kimi Mələhət xəstəxanaya doğru qaçır. Əhməd kişi də qapıları bağlayıb xəstəxanaya doğru, Mələhətənin arxasınca gedir. Mələhət isə ondan qapıdan geri qayıtmağını, evə getməsini xahiş edir. Əhməd kişi də nəəlac şəkildə razılaşır:

- Mələhət, qızım, narahatıq, nəsə lazım olsa zəng et, qadan alaram. Tamaşa xalan evdə təkdir, yoxsa sənənlə qalardım. Allah amanında...

- Çox sağ olun, Əhməd dayı. Çox sağ olun, siz gedin.

Mayor Məmmədov artıq orada idi. Tələşlə içəri daxil olan xanımın Mələhət olacağını zənn edib ona yaxınlaşır:

- Mələhət xanım?

Mələhət ərinin şəxsiyyət vəsiqəsini uzadaraq soruşur:

- Mənəm. Deyin görüm, o hardadır?

- Sakit olun, xanım. Hal-hazırda əməliyyatdadır. Həkimin ilkin rəyinə görə, Mehdi yaşayacaq, biz də buna ümid edirik.

- Sizə vacib söz deməliyəm. Zənginizdən sonra mənə gizli nömrədən zəng gəldi: kobud, xırıltılı bir səs idi. Mənə Mehдинin öləcəyi barədə hədələdilər. (Mələhət hönkürtü ilə ağladı)

Mayor Məmmədov Mələhətin halının pis olduğunu görüb pilləkəndən qalxan tibb bacısını çağırıb qulağına pıçıltı ilə xanımı palataya apararaq sakitləşdirici vurmasını xahiş edir. Tibb bacısı Mələhətin qolundan tutaraq palataya aparır. Məmmədov Mələhətin çantasından telefonunu götürüb bir qədər aralıda dayanan leytenant Kazımova uzadır:

- Götür bu telefonu son gələn zəngin hansı nömrədən, haradan və kim tərəfindən edildiyini araşdır, ümumiyyətlə bütün gələn zəngləri...

Kazımov telefonu götürüb xəstəxananı tərk edir. Məmmədov isə Mələhətin sakitləşməsinə, iynənin təsirindən ayrılmasını gözləmək üçün palatanın qarşısında stulda əyləşir. Tibb bacısı palatadan çıxan kimi ondan içəri girmək üçün icazə alır.

- İndi bir az huşdadır, beş-altı dəqiqəyə keçə bilərsiniz.

- Oldu, çox sağ olun.

Mayor yenidən stulda əyləşərək dərinədən nəfəs alırdı ki, telefonunun zəngi eşidilir:

- Alo, eşidirəm, Həmidov. (Həmidov mayor Məmmədovun kursant yoldaşı, eyni zamanda da onun müavini)

- Məmmədov, indi hadisə yerindən çıxdıq. İstintaq materialları məndədir, nəticələri sənə bir saata deyəcəm. İlkin rəy kimi bu qəzanın qəsdən törətdiyini deyə bilərəm, amma, ola bilər ki, yanılıam. Hər halda bir saata hər şey aydın olacaq.

- Yaxşı, Həmidov, zəngini gözləyəcəm.

Telefonu cibinə qoyub palataya-Mələhətin yanına keçərək hər zaman olduğu kimi nəzakətli bir səsle soruşur:

- Həə, Mələhət xanım, indi necəsiniz? Düşünürəm bir qədər yaxşısız, rənginiz özünə gəlib.

Mələhət başını yelləyərək üzünü pəncərəyə sarı çevirir.

- Mələhət xanım, icazə versəydiniz sizdən bir şey soruşardım.

- Buyurun.

- Sizin əriniz nə işləyir? Harada və nə vaxtdan?

- Ərim mühəndisdir. Adətən zavod, fabrik və sair bu tip yerlərdə tikintilə məşğul olurdu. Hardasa 7-8 il öncəyə qədər "ComLife" tikinti şirkətində baş mühəndis idi. Sonralar isə fərdi şəkildə işləməyə başladı, yəni özü sifarişləri qəbul edib, özü də tikintiyə nəzarət edirdi. Düzünü desəm, bu mənim xoşuma gəlmirdi, amma, belə əvvəlkindən daha çox gəlir əldə edirdi. Çox vaxt evə gec gələrdi, bəzən isə gəlməzdi. Ancaq, bu barədə həmişə əvvəlcədən

mənə zəng edib narahat olmamağım üçün xəbərdarlıq edərdi. Bu gün isə ondan bir zəng də gəlməyib. Axırda da bu hadisə.

- Onun işləri ilə bağlı nəşə bilirsiniz? Hansısa sənədlər, filan? Və ya iş yoldaşlarından kimisə tanıyırsınız?

- Yox, fərdi şəkildə işləməyə başlayandan evdə heç bir sənəd saxlamır. Yadıma gəlir ki, bir dəfə cibindən yerə düşmüş bir kağıza baxdığımı görə məni çox hədələmişdi. Son vaxtlar bilmirəm niyə, amma, işləri ilə bağlı şeyləri çox ciddi qoruyurdu, hətta mənə belə heçnə danışmırdı.

- Nə vərəq idi? Xatırlamırsız?

- Nəşə cızmaqara bir şey idi. Sxem idi, ya nə idi, açığı, başım çıxmır elə şeylərdən. Bircə onu bilirəm ki, vərəqin aşağısında “4-cü Depo” yazılmışdı.

- 4-cü depo... Yaxşı, bəs onun kiminləşə düşmənçiliyi var idi?

- Xeyr. Mehdi çox mehriban adamdır, onun indiyədək kiminləşə dava etdiyini görməmişəm.

- Bəs son zamanlar onda nəşə narahatçılıq, dəyişiklik və ya qəribəlik hiss olunmurdu ki?

- Yox, hər zaman olduğu kimi...

- Sizin uşaqlarınız var?

- Bəli, iki uşağımız var - böyüyü qızım Nazilə, balacası oğlum İsmayıl. Birinin on, o birininsə doqquz yaşı var.

- Bəs indi onlar hardadır?

- Rayonda qaynanamın yanında. Məktəbdə tətill olduğundan Mehdi uşaqları rayona aparıb.

- Hə, başa düşdüm. Hələ ki, bunlar kifayətdir. Lazım olsa sizi yenə narahat etməli olacam. İstədiyiniz bir şey varsa, yeməxanadan sifariş edirəm?

- Xeyr, çox sağ olun, bircə deyərdiniz əməliyyat nə vaxt bitəcək?

- 10 dəqiqə də səbr edək.

Məmmədov qapıdan çıxarkən tibb bacısı ilə toqquşur. Üzr istəyib dəhlizə çıxıb telefonunda son gələn zənglərin arasında leytenant Kazımovun nömrəsinə zəng edir:

- Alo, Kazımov. Nə oldu, nə çıxdı?

- Cənab mayor, gizli nömrədən gələn zəng Mehdinin öz nömrəsidir. Qəzanı törədənlər onun telefonunu götürüb. Bir az öncə telefonun olduğu yer aşkar edildi, oraya baş leytenant Talibov özü və beş polis serjantı getdi. Başqa zənglərə gəldikdə isə sizin nömrənizdən və bir də qaynanası Firuzədən başqa önəmli zəng yoxdur. Bu arada, anasına zəng edib xəbər verdik.

- Yaxşı, bəs telefonun yeri hardadır?

- Qərribə də olsa, qəsəbə zibilliyinin yaxınlığında.

- Kazımov, bizim işdə heç bir şey qərribə deyil, hər şey kimlərsə tərəfindən hazırlanıb, sadəcə bizə qaranlıq qaldığı üçün qərribə görsənir. Bu arada, ehtiyatlı olsunlar, arxalarınca bir neçə serjant da göndərin. Düzü, inanmıram indi orda kimsə qala, amma hər halda işimizi ehtiyata alağ ki, bu cinayət bitməmiş başqa bir hadisə baş verməsin.

- Oldu, cənab mayor, zəng edirəm indi.

Məmmədovu bütün əməkdaşlarının araşdırmalarından çox Mehdinin əməliyyatdan sağ çıxıb bütün həqiqətləri danışması maraqlandırır.

Elə bu vaxt həkim əməliyyat otağından yorğun halda çıxaraq mayor Məmmədova yaxınlaşır:

- Deyəsən, bacardığ, yaşayır. Vəziyyəti heç də yaxşı deyil, düzü. İflic olan yerləri olacaq, amma Allahın köməyi ilə yaşayacaq.

Məmmədov həkimin yaxasından yapışaraq onu divara sıxır:

- Həkim, nə danışırsan, qayıt otağa, nə edirsən et, ancaq bircə danışıq qabiliyyətini və yaddaşını itirməsin. Başa düşdün məni, həkim?!

- Siz polislər həqiqətən qəddarsınız. Əməliyyat bitib, nə danışdığınızı bilirsiniz?

- Çox danışma! Çıx get burdan!

- İcazənizlə.

Həkim Məmmədovun əllərini yaxasından ayırır. Məmmədov üzü divara əsəbi halda dayanıb nəyəse düşünürdü. Birdən yadına nəse düşmüş kimi cəld həkimə sarı çevrilir. Onun arxasınca diqqətlə baxaraq həyətdə maşında onu gözləyən serjant Namazova zəng edir:

- Namazov, tez qalx, yanıma gəl!

Telefonu cibinə qoyub həkimin arxasınca iti addımlarla getməyə başlayır. Həkimin otağa girərkən ətrafına nəzər saldığını görən Məmmədov dirəyin arxasında gizlənir. Az sonra həkim otaqdan əlində çanta ilə çıxıb sürətlə pilləkənlərdən düşəndə, serjant Namazov rəisinin him-cimlərini başa düşərək hiss etdirmədən həkimin arxasınca gedir. Məmmədovun özü isə geriyyə qayıdır. Palatadan qışqırıq səsinə eşidən kimi qaçaraq palataya daxil olub Mələhətin qışqıra-qışqıra ağlamasının səbəbini tibb bacısından maraqlanır:

- Nə olub, nə baş verib?

- Həyat yoldaşı rəhmətə getdi, ürəyi dayandı.

Bunu eşidən kimi Məmmədov qapını çırpıb sürətli addımlarla əməliyyat otağına girir. Oradan çıxmaq istəyən həkimləri geriyyə qaytarmaq üçün silahını belindən çıxarıb onlara sarı tuşlayaraq geri qayıtmağa məcbur edir. Əli ilə ağ mələfəni Mehдинin üzündən çəkib baxdıqdan sonra yenidən mələfəni üzünə ataraq qışqıra-qışqıra otaqdakı iki həkimi və bir tibb bacısını həbs edəcəyini bildirir.

Onları qapının önündə dayanmış serjanta tapşırıaraq otaqdan çıxıb Namazova zəng edir:

- O əclafı gözdən qaçırma. Elə et ki, səni görməsin, mən də arxanızca gəlirəm.

- Prospektdən qəsəbəyə gedən yola dönürük. Əclaf yaxşı maşın sürür, sanki formula – 1 yarışlarında iştirak edib.

- Gözdən itirmə, gəlirəm.

Məmmədov taksiyə minib Namazovun arxasınca sürdürür. Həkimin maşınının qəsəbə yolundan ayrılan aralıq bir yola döndüyünü görən Namazov: “Burada səni tutmaq asan olacaq” – deyər öz-özünə deyindir.

Məmmədovun taksisi artıq Namazova çatmışdı. Serjantın həkimin arxasınca döndüyünü görəndə ona zəng edir:

- Neynəyirsən, ay axmaq. Hara dönürsən? Oraya dönsən izlədiyini o dəqiqə anlayacaq. Maşının işıqlarını söndür, gözlə, bir qədər uzaqlaşdıqdan sonra onu gözdən itirmədən asta sürətlə arxasınca gedərik.

- Başa düşdüm, cənab mayor.

Məmmədovun dediyi kimi etdilər. Həkim çox bərbad yolla xarabalığa oxşar bir yerə çatdı. Məmmədovla Namazov ondan xeyli aralıda görünməz yerdə dayanırlar. Məmmədov taksidən düşüb silahını belindən çıxarır. İri dəmir parçalarının, köhnə maşın qalıqlarının arasından gizlənə-gizlənə keçib özünə müşahidə üçün yer seçir. Bir neçə dəqiqə gözlədikdən sonra onlar həkimin olduğu köhnə anbara oxşar bir yerə daxil olurlar.

İçəri qaranlıq idi, sakitlik hökm sürürdü. Həkim yoxa çıxmışdı. Məmmədov telefonu gizlincə səssiz rejimə keçirib ayaqlarının ucunda irəliləməyə başlayır. Namazov isə mayorun ona tapşırdığı kimi onu arxadan mühafizə edirdi. Birdən onlara sarı atəş açılır, ayaq səsləri eşidilir. Məmmədov yerə uzanaraq yaxınlıqdakı dəmir parçasının arxasında gizlənir. İkinci atəş açılır. Ayaq səsləri getdikcə yaxınlaşırdı. Məmmədov başını dəmirin arasından qaldıraraq ona atəş açanın kim və neçə nəfər olduğunu aydınlaşdırmaq istəyirdi. Növbəti atəşlə Namazovun zarılısı eşidilir. Polis serjantı yaralı

aslan kimi dirəyin arxasından çıxaraq atəş aç-aça irəliləməyə başlayır. Yalnız bundan sonra səs eşidilir:

- Polislərə nifrət edirəm. Öl, küçük!

Ardınca isə qaqqıltı səsi eşidildi. Məmmədov artıq başa düşdü ki, o, sərrast atəş açan bir neçə nəfərlə döyüşməli olacaq. Bu vaxt tanış bir səs eşidildi:

- Axmaq serjant, sanki mən pilləkəndə mayorun göz-qaş etdiyini görməmişdim. Polislər həqiqətən axmaqdır.

Məmmədov həkimin yaxşı atıcı olmaqla yanaşı, həm də çox diqqətli və ağıllı olduğunu da başa düşürdü. İşlər mayor üçün çox çətinləşirdi. Bir qədər gözləməyi seçən Məmmədov dəmirin arxasında sakitcə əyləşib daha nələrin olacağını gözləyirdi. Bu vaxt həkimin telefonuna zəng gəlir. Anbarda sakitlik olduğundan telefonda danışan şəxsin səsi belə aydın eşidilirdi:

- Həkim, əla iş bacardınız, o əclaf artıq öldü. Amma bir problemimiz var: o biri köməkçilərinizi

və gözəlçəniz Elladanı polislər tutub. Onlar yəqin ki, hər şeyi danışacaq. Nə edək?

- Mən həmişə əla iş görürəm, dostum, mənə aldadanların axırı belə olur. O ki qaldı həkimlərə, onlar əməliyyat otağında baş verənlərdən başqa heçnə bilmirlər, bircə Ellada... Mayor artıq mənim əsəblərimlə oynayır. Nə isə bir şey fikirləşərik.

Həkim və yanındakı iki adam anbarın çıxışına doğru irəliləyirdi. Məmmədov yalnız bu zaman onların üç nəfər olduğunu gördü. Daha da əmin olmaq üçün onların anbardan çıxmasını gözləyirdi. Həkim anbarın qapısına çatanda əli ilə yerdə sərilməmiş serjant Namazovu göstərüb başı keçəl qırılmış hündür və iri bədənli yoldaşına deyir:

- Bu əclafı da götürün, 4-cü deponun açılışında ürəyini auksiona qoyarıq.

“4-cü depo” Məmmədovun diqqətindən yayınmadı. Onlara atəş açmaq istəsə də, bu sözdən sonra onları izləməyi qərara alır. Taksi sürücüsü silah səslərini eşidib qorxudan oranı çoxdan tərک etmişdi. Həkim maşınına minəndə Namazovun xidməti polis maşınını görüb əlindəki saatlı

partlayıcını onun içərisinə atır. Məmmədov bunu gördükdə onların arxasınca anbardan çıxıb maşına doğru qaçaraq, partlayıcını var qüvvəsi ilə anbara sarı atır və yerə əyilərək başını tutur. 10-15 saniyə sonra anbar göyə sovrulur. Məmmədov polis maşını ilə həkimin arxasınca düşür. Telefonu cibindən çıxarıb Həmidovdan xəbər alır:

- Həmidov, sizin bu lənətə gəlmiş araşdırmanız nə oldu? Bəs bir saata zəng edəcəkdin?!

- Rəis, araşdırmanın nəticələri hazırdır, bayaqdan sənə zəng edirəm, ancaq zəng çatmır.

- Hə, ola bilər. Mənə diqqətlə qulaq as. Qəsəbə yoluna bir neçə polis göndər, nələr olduğunu sonra danışaram. Sən nəticələri danış.

- Yaxşı, Məmmədov. İkinci ehtiyat dəstədən serjant Kərimovun qrupu! Qəsəbə yoluna! Bir az tez! -telefonda Məmmədovu gözləyərkən növbətçiye göstərişlərini verdi . Hə, Məmmədov, deməli belə. Mehdi qəsdən vurublar, yolun sağ kənarı ilə gedərkən onun arxasından qara “Renault” onun üzərinə sürür. Mehdi qaçmağa çalışsa da maşınla onu vururlar, o, yerə çırpılır. Maşından keçəl,

hündür, nər biri düşüb Mehdiyə nəysə deyib ona boğaz nahiyəsindən iynə vurur. Sonra maşına minib aradan çıxırlar. Bundan bir dəqiqə sonra ağ “Hundai” Mehдинin yanında dayanır, maşından bir nəfər düşüb onun ciblərini eşələyir, telefonunu götürüb əli ilə nəbzini yoxlayır, sonra maşına minib aradan çıxır. Bu, təhlükəsizlik kameralarından alınan görüntülərdir. Yerdəki izlərə baxanda aydın olur ki, maşın yalnız Mehдинi vurduqdan sonra tormoz edib.

- Həmidov, Mehdi xəstəxanada əməliyyat otağında yerindəcə öldürüldü. Həkim onların adamları imiş. Həmin həkimin izindəyəm.

Məmmədov hadisəni qısaca danışib Həmidovla sağollaşır. Ardınca şöbəyə leytenant Kazımova zəng edir:

- Kazımov, həkimlərin sorğusundan nə çıxdı?

- Mənim üsullarımdan sonra bülbül kimi ötdülər, cənab mayor. Belə ki, o həkim bu iki köməkçi ilə Mehдинin böyrəklərini çıxarıb, sonra isə ürəyi iflic edən bir iynə vurub. Bu “həkim”lər əməliyyat vaxtı olanlardan başqa heçnə bilmir. O “həkim” də tanımırıqlar, yenicə tanış olduqlarını

deyirlər. Amma bu gözəlçə onun gəlir mənbəyidir. Öz bədənini satır, özünə çoxlu müştərilər yığır, sonra isə o müştəriləri caynağına keçirib tuturlar. Sonda da onların orqanlarını satırlar. Qısacası, insan alveri!

- Bəs Mehдинin nə əlaqəsi yoxsa o da mı bu gözəlçənin qurbanıdır?

- Orasını hələ bilmirik. Amma düşünürəm elə olsa Mehдинi də hər zaman etdikləri yolla tutub öldürərdilər. Məncə burada başqa nəşə var.

Həkimin maşınının qəfl dayandığını görən Məmmədov telefonunu yan oturacağa tullayıb maşınıni yolun kənarında saxlayır. Həkimin ona sarı atəş açdığını görəndə maşından enib qapının arxasında gizlənərək o da həkimə atəş açmağa başladı. Həkim heçnədən qorxmada açıq şəkildə atəş aç-aça Məmmədova sarı gəlirdi. Bu vaxt başqa bir atəş səsi eşidildi və sükut çökdü. Məmmədov ehtiyatla qapının arxasından boylanarkən həkimin yerə sərildiyini görür-həkim arxa tərəfdən ürəyindən vurulmuşdu. Yenidən Məmmədova atəş açılır. Qolundan yaralanan mayor qapının arxasına

sıçrayaraq özünü müdafiə edir. Həkimini vuran və atəş açan həmin keçəl yoldaşı idi. Atəş səngimək bilmirdi. Hər iki yoldaşı Məmmədovun maşınını güllə yağışına tutmuşdular. Məmmədov yaralı qolunu unudub ayağa qalxaraq iki sərrast atəşlə onları yerə sərir. (Güllə keçəl oğlanın boğazından, o birinin isə sinəsindən dəymişdi) Elə bu vaxt serjant Kərimovun maşınının sayrışan işıqları görünür. Məmmədov sinəsindən yaralanan sarışının yaxasından yapışib qaldırır, silahını əlindən alıb, əllərini bağlayıb, sürüyərək maşınının arxa oturacağına uzadır. Serjant Kərimovun qrupu hadisə yerinə çatdıqda Mayor Məmmədov meyidləri aparmalarını və üstlərini axtarmalarını əmr edib maşınına minir və özünü tez bir zamanda şöbəyə çatdırır. (Ambulansı şöbəyə çağırmışdı) Həkimlərin yardımından sonra mayor tutulan şəxslərin sorğusuna başlayacağını serjanta bildirir. Sonuncu tutulan şəxsin kimliyi müəyyənləşdirilmişdi. O, Rusiya vətəndaşı Dmitri Markovenko adında 23 yaşlı narkotik aludəçisi idi. İlk sorğuya Dmitridən başlayır:

- Sənə suallar verəcəm və sən hər şeyi danışacaqsan. Aydındır?

- Da, nu ya ne maqu qovorit po azerbaycanski.

Məmmədov qəzəbli bir şəkildə əlindəki su ilə dolu stəkanı Markovenkonın üzünə çırpır.

- Xoroşo, xoroşo. Danışacam.

- Mehдинin sizinlə nə əlaqəsi var idi? 4-cü Depo nədir?

- Mehdi bizim mühəndis idi. O, bizim anbarların tikintisinə nəzarət edirdi. Üzdən iri taxıl anbarı kimi görünə də, Mehдинin mükəmməl ağıl sayəsində orada çox əla bir əməliyyat – satış sahəsi düzəltmişdik. O, elə bir çertyoj hazırlayırdı ki, anbara ancaq əlində sxemlə girə və çıxıb bilərdin, yoxsa içəridə azıb qalardın. Eynən Misir piramidaları kimi. O, bizimlə əməkdaşlıq edirdi, amma son vaxtlar məxfiçiliyi qorumurdu. Bizim I və II depomuz polislər tərəfindən aşkar olunmuşdu. Lakin oraya girən polislər də çıxıb bilməmişdilər. Əksinə, bizim üçün mal olmuşdular-polis ürəyi bahalıdır. (qəhqəhə çəkir)

Məmmədov Dmitriyə yumruqla vuraraq düzgün danışmasını tələb edir.

- Yaxşı, yaxşı, əsəbləşmə! I və II depolarımızı söküb dağıtdılar. Az müddət sonra isə III depomuzu aşkar etdilər. III depo bizim sadəcə taxıl anbarımız idi: Moskvaya taxıl satırdıq. Təmiz işləyirdik. Polisləriniz çox axtardılar, amma heçnə tapmamışdılar. Bu hadisədən sonra biz dağılışdıq. Bir il sonra yeni layihə - IV depo ilə birləşdik, ancaq Mehdi boyun qaçırdı. O, əvvəlcə sxemi itirdiyini dedi, sonra isə sxemi bizə pulla satmaq istədi. Biz onu dəfələrlə xəbərdar etmişdik, amma razı olmamışdı. Axırda da biz o sxemi zorla almaq məcburiyyətində qaldıq. O, bu çertyoju bilən adam idi deyə ölməliydi, biz də öldürdük. Hə, bu arada sizin küçükləriniz də indi qəsəbə zibilliyində arxasınca göndərdiklərinizlə birgə ölüblər. Siz polislər çox axmaqşız. Onu deyim ki, Mələhətin də o IV depodan xəbəri var idi, ona görə də tibb bacısının vurduğu sakitləşdirici ilə hardasa indilərdə ölmüş olmalıdır.

Mayor Məmmədov dəhşət içində idi, özünü güclə ayaqda saxlayırdı.

- Bir də ki, poliscığaz, elə bilmə ki, siz bizim alverimizi bağlaya biləcəksiniz. Biz sadəcə bu bazarın ən xırda filialıyıq.

- IV deponun sxemi kimdədir?

- Məndə.

- Onu mənə ver!

- Verməyinə verərəm, ancaq o çertyoju bilən hər kəs ölümə məhkumdur. Yəni hələ cavansan, yaşamaq istəmirsən?

- Onu mənə ver, əbləh!

- Yaxşı, yaxşı!

Cibindən balaca kağız parçasını çıxarıb mayora uzadır. Məmmədov kağıza baxdıqda Dmitrinin onu ələ saldığını düşünüb ona iki sərt yumruq vurur.

- Yox, yox, aldatmıram, ondadır - kapitan Həmidovda. O, səndən qabaq tərpendi mayorcik. İndi o, dəstə ilə depoya basqına gedir, səninsə xəbərini yoxdur, axmaq.

Məmmədov otaqdan çıxıb növbətçidən kapitan Həmidovu soruşur:

- Kapitan Həmidov hardadır?
- Sizin tapşırığınızla iki çevik alayla getdi.
- Hara? Mən heç bir tapşırıq verməmişəm.

Məmmədov bölmədən çıxıb öz maşını ilə yola düşür.

- Alo, Həmidov, hardasan? Məndən xəbərsiz nə işlər çevirirsən?

- Eh, bezdirdin məni, Məmmədov. Mən o deponu aşkar edib daha yaxşı vəzifəyə çıxacam, sənin köməkçin olmaqdan bezdim. Bəlkə də, sən mənim köməkçim olarsan gələcəkdə...

- Həmidov, sən nə danışırsan? Axmaqlıq eləmə, oranın nə qədər təhlükəli olduğunu bilmirsən.

- Səndən də yaxşı bilirəm. Çertyoj da bu dəqiqə əlimdədir. IV depo dörd bir yandan mühasirədədir. Birazdan ora çatacam, möhtəşəm əməliyyatım olacaq. Mənim adıma sən də sevin.

- Axmaqlıq edirsən. Belə plansız əməliyyatdan uğur gözləmə.

- Nə edərdim? Gəlib sənə danışardım, bu əməliyyat da sənin adına çıxardı?

- Yerini de, köməyə gəlim.

- Köməyinə ehtiyacım yoxdur, “rəis”.

Bu vaxt Məmmədovun yadına Dmitrinin sözləri düşür: “O çertyoju bilən hər kəs ölümə məhkumdur!”

- Həmidov, qayıdın geri! Əməliyyatı saxlayın!

- Nə? Sənin ağlın çaşıb?

- Hamınız öləcəksiz, qayıdın geri! Saxla əməliyyatı, saxla!

- Sən artıq axmaq-axmaq danışırсан. Sağ ol.

- Alo, alo, Həmidov. Axx, lənətə gəlsin.

Məmmədov Həmidovun ardınca leytenant Kazımova zəng edir:

- Kordinatı de!

- Həmin küçə ilə davam et, üçüncü işıqfordan sağa və ikinci döngədən sola, aralıq yol ilə düzünə.

- Sağ ol, Kazımov.

Məmmədov sürəti artıraraq Kazımovun kapitan Həmidovun telefon siqnallarından aşkar etdiyi kordinatlarla gedir. Artıq qarşıda polis

maşınlarının sayrışan işıqları görünürdü. Məmmədov sürəti daha da artırıb onlara çatmağa çalışırdı. Bu vaxt gözlənilməz bir partlayış baş verdi. Depo göyə sovruldu. Ətrafında olan polis maşınları ardı-ardınca alışıb yanırdı. Məmmədov hadisə yerinə çatan kimi Həmidovun maşınını axtarmağa başlayır. Gözü yanan maşınların arasında müavinin “Fiat”ına sataşır. Özünü ora çatdıraraq Həmidovu maşından çıxarıb sürüyərək təhlükəsiz bir yerə çəkir. Yaralı Həmidov tənğənəfəs bir halda çətinliklə də olsa dillənir:

- Sən haqqlı idin, Məmmədov, haqqlı idin.

Amma sən bunu hardan bilirdin?

- IV deponu bilən hər kəs ölümə məhkumdur, Həmidov!

Məmmədov yoldaşını ambulansa mindirib xəstəxanaya göndərərək alışıb yanan depoya yaxınlaşıb nəşə bir ipucu axtarmağa başlayır. “Lənətə gəlsin!” - qışqırır maşınına yaxınlaşır, qapını açıb bir daha ətrafa göz gəzdirdikdən sonra əyləşib hadisə yerindən uzaqlaşır...

Artıq səhər açılmışdı. Məmmədov yorğun və halsız idi. Evinə getmək istəsə də, hadisələr onu narahat edirdi. Bu vaxt onun telefonuna zəng gəlir:

- Bəli, cənab polkovnik!

- Məmmədov, diqqətlə mənə qulaq as! Sənin bu əməliyyatda etdiyən səhvlər nəticəsində bizim neçə əməkdaşımız həlak oldu. Buna görə də bu istintaqa son qoy! Sənin yerinə başqa biri təyin olunub. Rəisin əmri belədir.

- Amma cənab polkovnik, bu əməliyyatda mənim səhvim olmayıb.

- Məmmədov, əmr belədir. Ən yaxşısı sən get evinə, dincəl. Daha bu istintaqa qarışma. Sağ ol.

Məmmədov telefonu oturacağın üstünə tullayıb əlini sükanə çırparaq qışqırır:

- Lənətə gələsiz, lənətə!

Bir neçə dəqiqə gözünü bir nöqtəyə zilləyərək sakit dayandıqdan sonra leytenant Kazımova zəng edir:

- Alo, mənəm mayor Məmmədov. Sən mənə dəfn mərasiminin saatını və yerini öyrən. Gözləyirəm, tez ol.

- Oldu, cənab mayor!

Məmmədov maşınını yolun kənarında saxlayıb başını sükana söykəyərək gözünün acısını alırdı. Bir neçə dəqiqə sonra Kazımovdan gözlədiyi zəng gəlir:

- Hə, Kazımov, eşidirəm.

- Cənab mayor, ikinci köhnə qəbiristanlıq. İndilərdə orda olacaqlar.

- Yaxşı, sağ ol, Kazımov. Sən də ora gəl, qəbiristanlığın qəsəbəyə tərəf olan çıxışında gözləyəcəm.

Sözlərini bitirib gözlərini ova-ova yorğun halda maşını işə salıb yola düşür. Danışdıqları yerdə görüşürlər.

- Necəsiz, cənab mayor?

- Bərbad, yorğun, yuxusuz. Bir tərəfdən də bu depo məsələsi, bir gecənin içində neçə ölüm hadisəsi.

- Necə düşünürsüz, biz bu məsələnin öhdəsindən gələ biləcəyik?

- Düzünü desəm, ümid etmirəm. Biz adi bir quldur dəstəsi ilə qarşı-qarşıya deyilik, Kazımov. Bu iş bizim boyumuzu aşır deyəsən. Baş vermiş hadisə

ilə əlaqədar ayrıca araşdırmaya başlanılıb. Bu işi məndən aldılar, yeni istintaq rəisi təyin olunub. Hər halda belə məsləhət görüblər.

- Kimi? Həkim kimi o da onların adamı olmasın?!

- Bilmirəm, Kazımov, bu haqda mənə danışmasan yaxşıdır. Nə isə. Söhbəti bağla, çətdi. Bunlardan hansı Mehдинin anasıdır?

- Səhv etmərsən, kənarında ağlayan orta boylu kök qadın. Qucağındakılar da Mehдинin uşaqlarıdır. Yazıq uşaqlar bu yaşda yetim qaldılar.

Məmmədov Mehдинin anasına yaxınlaşır:

- Başınız sağ olsun. Mən polis rəisi mayor Məmmədov Adil, oğlunuzun qəza ilə bağlı istintaq rəisi, daha doğrusu, köhnə istintaq rəisi. Ağrınızı, acınızı anlayıram, amma icazə versəydiniz sizdən bir neçə məlumat alardım.

Firuzə xanım başı ilə razılıq verib kənara çəkildi:

- Eşidirəm.

- Oğlunuzun işləri ilə bağlı nələri bilirsiniz? Kimlərlə, harada işləyirdi? Sizə nəşə deyibmi?

- Mühəndis işləyirdi oğlum. Son zamanlar işlərində problemləri var idi. Düzdü, mənə ətraflı danışmazdı, amma mən anayam, oğlumun narahatlığını hiss edirdim. Hadisədən beş-altı gün öncə mənə bir kağız verib dedi ki, sandığımda saxlayım. Bu barədə heç kimə heçnə deməməyimi tapşırırdı. Səhəri gün isə uşaqlarını gətirdi ki, burda qalsınlar. Dedi ki, sənin yanın daha təhlükəsizdir. Narahat olmağa başlamışdım Nələrsə öyrənməyə çalışırdım, amma əlimdən heçnə gəlmirdi. Mələhətə bu kağız barədə deməmişdim, ancaq ümumən narahatlığımı danışmışdım. O isə hər şeyin qaydasında olduğunu deyirdi.

- O kağız indi hardadır? Baxa bilərəmmi?

- İndi çantamdadır, gətirmişdim ki, polisə təqdim edirəm.

- Nə kağızdır elə? Baxmamısınız?

- Baxmışam, amma bir şey başa düşməmişəm.

Qarışıq xətlər falan.

- Onu mənə verə bilərsiniz?

- Siz ki bu hadisəni daha araşdırmırsınız, yaxşı olmazmı ki, mən onu yeni rəisə verim. Sizdən bir şey çıxmaz, elə olmasaydı sizi əvəz etməzdilər.

- Bilmədiyiniz çox şeylər var, anam. Sizə kömək etmək üçün mən burdayam. Xahiş edirəm mənə verin o kağızı.

- Sizə necə inanacağımı bilmirəm.

- Çox xahiş edirəm, oğlunuzun, gəlininizin qisası üçün.

Firuzə xanımın üzünə dərd çökdü. Bir qədər düşündükdən sonra kağızı Məmmədova uzatdı. Üzərində bir açar da var idi.

- Çox sağolun, bu, nəyin açarıdır?

- Mehdinin evinin açarıdır. Bəlkə işinizə yarayan nəsə taparsınız.

Məmmədov Firuzə xanımı qucaqlayıb bir daha başsağlığı verib geriyə qayıdır. Kazımova başı ilə arxasınca gəlməsini işarə edir. Adil maşını birbaşa Mehdinin evinə sürür. Qapını açıb içəri daxil olurlar. (Ev bir qədər dağınıq halda idi) İçəriyə kiminsə girib-girmədiyindən əmin olmaq üçün hər yanı

diqqətlə süzən mayor Kazımova əli ilə yan otağı işarə edir:

- Sən oranı, mənsə buranı axtaraq. Bizdən qabaq buranı deyəsən kimlərsə axtarıb, amma yenə də mütləq nəşə olmalıdır. Mühəndis evinin olduğunu nəzərə alsaq gizli çox şeylər olacağından əminəm.

Axtarışa başlayırlar. Saat yarım çəkən axtarışın sonunda heç biri lazımı məlumat tapa bilmirlər. Məmmədov əsəbi halda qışqırır:

- Ola bilməz, mümkünsüzdür. Burada nəşə olmalıdır!

Əsəbindən qarşısındakı stulu ayağı ilə vurub aşır. Elə bu vaxt əli ilə Kazımova səssiz qalmasını işarə edib sakit şəkildə əyilərək stulu yerdən qaldırır və bayaq etdiyi kimi yenə stulu aşır. Bir neçə dəfə təkrar etdikdən sonra dillənir:

- Eşitdinmi, Kazımov, səs gəldi? Burada yerdə nəşə var. Xalçanı çək qırağa, cəld!

Kazımov xalçanı qatlayıb qırağa çəkir. Məmmədov yerə əyilərək qulağını döşəməyə yaxınlaşdırır. Yumruqları ilə döşəməyə vura-vura barmağını yanaşı iki taxtanın üzərinə qoyur:

- Bu iki taxtanı sök çıxart.

Çətinliklə də olsa Kazımov taxtaları çıxardı. (Taxtaların aşağı üzünə bir qutu yapışdırılmışdı) Məmmədov qutunu açır: içərisində bir dəftər, bir də yazılı vərəq var idi. Oxumağa başlayır. (Dəftər Mehдинin gündəliyi idi) Kazımov isə sakitcə rəisinin növbəti əmrini gözləyirdi. Məmmədov əvvəlcə dəftəri, ardınca vərəqi oxuduqdan sonra dillənir:

- Taxtanı yerinə qoy, hər şeyi əvvəlki vəziyyətinə gətir.

Kazımov işini bitirdikdən sonra Məmmədov açarı ona uzadaraq qapını bağlamasını əmr edib evdən çıxır. Maşınlarına minib sahilə doğru hərəkət edirlər. Adil maşını düz dənizin kənarında-qumluqda saxlayıb aşağı düşür. Leytenant əlləri cibində, gözlərini dənizə zilləyən rəisinin yanına gələrək dillənir:

- Cənab mayor, bu sükutu pozmaq istəməzdim, amma o dəftərdə və vərəqdə nə yazılmışdı?

- Həqiqətlər.

- Hansı həqiqətlər?

- O həqiqətlər ki, biz çoxdan uduzmuşuq, Kazımov, çoxdan...

- Nə demək istəyirsiniz ki?

- O partlayan depo IV depo deyilmiş. Sadəcə bizim kimi axmaqları aldatmaq üçün hazırlanmış bir taxıl anbarı idi. Əsl deponun isə harda olduğunu bilmirik. Bu sxem IV deponundur. Mehdinin yazdığına əsasən o, birinci və ikinci deponu yüksək pul müqabilində hazırlamışdı, demək olar ki üçüncü deponu da. Bundan sonra onlarla əməkdaşlıq etməyə başlayıb və onların sıralarına qoşulub. Amma sonda IV depodan vaz keçib. Ona görə ki, IV depodan məhz uşaq orqanlarının satışı üçün istifadə olunacaqdı. Öz uşaqlarını gözünün qabağına gətirdiyini, yalnız ondan sonra peşman olduğunu da yazmışdı. Oradakı gizlin əməliyyat otaqlarında uşaqların orqanları çıxarılıb dördüncü günlər satışa çıxarılıcaqdı. Yəni, onların qaydası budur ki, hansı depoda satış olacaqsa, satış günü həmin deponun rəqəminə əsasən təyin olunurdu: ikinci depo ikinci gün, dördüncü depo dördüncü gün... Bax belə. Məqsədləri isə “Yeddilik” qurmaqdı.

- Bəs kapitan Həmidovda olan sxem?

- O sxem saxta idi. Sadəcə Mehdi onları aldatmaq üçün hazırlamışdı. Ən pisi isə bilirsənmi nədir? Tikintilərində işləyən kənar fəhlələri deponun sirlərini bildikləri üçün öldürüb orqanlarını satırdılar. Qabaqcadan hazırlanmış “təsadüfi” hadisələr ilə: birinin başına kərpic düşür, biri damdan yıxılır və sair. Bu qədər cinayətlər törədilib, amma heç birinin səsi-sorağı da çıxmayıb. Odur ki, biz uduzduq, Kazımov, uduzduq. Həqiqətən də Dmitri əclafı haqqı idi. Onlar yalnız bu bazarın bir filialıdır. Mən bu paqonları daha daşımaq, bu çirkin quldurluğu bilib onun qarşısını ala bilməyən bir polis olmaq istəmirəm.

Məmmədov cibindən dəftərlə birgə vərəqi və Firuzə xanımın verdiyi sxemi çıxarıb alışqan ilə yandıraraq yerə atır. Kazımov yerdən yanan kağızı götürüb sxemə baxmaq istəyəndə rəis onun qolundan tutub mane olur:

- Bu sxemi bilən hər kəs ölümə məhkumdur, Kazımov. Özünə yazığın gəlsin.

- Amma cənab mayor...

Məmmədov əli ilə sakit dayanmasını işarə edib geriyə dönərək maşınıyla yola düşür. Kazımov isə məyus halda onun arxasınca baxırdı. Birdən partlayış baş verir, yavaş-yavaş gözdən itən qara “Mercedes” havaya sovrulur. Kazımov əlini üzünə apararaq dəhşət içində çaşıb qalmışdı. Mayorun maşınına partlayıcının harda və nə vaxt qoyulduğunu tapmağa çalışırdı. Hər şey bir-bir gözlərinin önünə canlanırdı:

- O uşaq, qəbiristanlığın yaxınlığında top ilə oynayan uşaq. Topu maşının altından götürürdü. Yox, əclaf, sizi görüm lənətə gələsiz, alçaqlar. Sizi məhv edəcəm!

Başını tutub dizləri üstə çökərək özünü günahlandırır:

- Bilməli idim, mən başa düşməli idim. Yox, axmaq aqlım.

Kazımov hadisədən sonra mayor Məmmədovun qisasını almaq qərarına gəlir.

Mehdinin ölümü ilə başlayıb Məmmədovun ölümü ilə bitən cinayətlər üzrə araşdırmalar yaxalanmış həkimin köməkçilərinin, gözəlçə

Elladanın, Dmitrinin və bir neçə əməkdaşlarının həbs edilməsi ilə müəmmalı bir şəkildə dayandırılır. Bu hadisələrdən bir il ötməsinə baxmayaraq Kazımov fərdi şəkildə araşdırmaları davam etdirirdi. O yaxşı başa düşürdü ki, bu adi bir cinayət deyil, insan alveridir və bunun sonuna çıxmaq qeyri-mümkündür. Öz inadından dönməyən Kazımov onlar üçün baş ağrısına çevrilmişdi. Lakin axtarışlar Kazımovun “baş leytenant” rütbəsi aldığı gün tədbirdən çıxarkən snayperlə başından vurulması ilə də sona yetir ...

Fotoqraf

S əhərdən çox uzaq, yorucu, uzun bir yolun gətirib çıxardığı bir kənddə evlər ilk baxışdan tərک edilmiş xarabalığı xatırladırdı. Həyətlərdəki otların hündürlüyü, ağaclardan sallanan qırıq, qurumuş budaqlar, həyətdə üzərini sarmaşıqlar sarımuş köhnə, qırıq arabalar insanda "yəqin ki burada yaşayış yoxdur" fikrini yaradırdı. Bu adsız kəndi şəhər əhalisi "Tənhalıq yuvası" adlandırırırdı. Şəhərə yeni gəlmiş gənc rəssam bir gün o kəndə getmək qərarına gəlir. Qarşısına çıxan insanlardan oraya necə gedə biləcəyini soruşurdu. Lakin bir çoxlarının oranı heç tanımaması gənc rəssamda daha çox maraq yaradırdı. Çox çətinliklə də olsa uzun və yorucu yolçuluqdan sonra kəndə çatan rəssam dincəlmək və gecələmək üçün yola bir qədər yaxın olan, qapısı çürük, damının bəzi hissələri qopuq olan bir evə tərəf gedir. Evin ətrafı çox alçaq odunlarla çəpərlənmişdi.

Həyətdə daxil olaraq qapını döydü. Ev yiyəsi bir qədər sonra qapını azacıq aralayıb, başını qapının arasından çıxararaq: "Nə lazımdır?" maraqlanır.

- Bu kənd əhalisinin “qonaqpərvərliyi” haqqında şəhərdə dedikləri doğru imiş. Axşamınız xeyir, mən bu kəndə qonaq gəlmişəm, lakin yol çox uzun və yorucu olduğundan buraya axşam çata bildim. Mənə bu gecəni keçirməyə bir ev gərəkdir və sizin ev ən yaxın olduğundan buraya gəldim. Ümid edirəm narahat etmədim.

Ev sahibi gənci bir qədər süzdükdən sonra dillənir:

- Nəçisən? Bu kənddə nə işin var?

- Mən rəssamam, bu kənd haqqında eşitdiklərim burada yeni bir tablolu çəkməyə məni sövq elədi.

- Adın nədir?

- Adım Elçindir. Deyəsən bütün suallarınızı elə qapıda vərmək fikrindəsiniz.

Sanki gənc rəssamın bu sözündən sonra ev sahibi qonağını qapıda saxladığını birdən hiss edib dərhal qapını açaraq onu içəri dəvət edir. Elçin təşəkkür edərək içəri daxil olur, ayaqqabılarını soyunaraq bir kənara səliqə ilə qoyub ev sahibini bir neçə saniyə süzür. Uzun saç-saqqalı olan qocanın

əynində rəngi solmuş köhnə göy köynək və dizləri yamaqlı, boz rəngli kirli şalvar, ayağında isə baş barmağı çöldə qalan cırıq corab vardı. Elçin qocanı süzdükdən sonra:

- Təkmi yaşayırırsız? – deyə soruşur.

- Sənə başqa biri dahamı lazımdı?

- Yox, elə-belə soruşdum.

- Belə gərəksiz suallar verəcək qədər enerjin olduğuna görə o qədər də yorğun deyilsən demək ki.

- Əslində çox yorğunam.

- Heç bu qədər çox danışan rəssam görməmişdim. Deyəsən sən heç rəssam da deyilsən.

Qoca qapını arxadan kilidləyib sağ tərəfdə yerləşən mətbəxə daxil olub gəncin ac olduğunu düşünərək çörək qabından əl ilə parçalanmış quru bir çörək parçası götürüb stola qoyur, çaydanın altını yandırır.

- Bu gecəlik bu çörəklə keçinə bilərsən yəqin.

- Əslində, ac deyiləm, amma, yenə də çox sağolun, bir fincan çay içsəm bütün yorğunluğum keçəcək.

Qoca çiyinlərini dartaraq: "Özün bilərsən"

deyib mətbəxlə üzbəüz yerləşən oturma otağına keçir. Pəncərənin qarşısındakı, bir neçə yerdən sökülmüş köhnə kresloya əyləşib gözlərini yumur. Elçin çayını içdikdən sonra otağa, ev sahibinin yanına gəlib ehtiyatla kreslodan sağdakı divara söykənmiş stula əyləşir. Ev sahibi gözlərini açmadan dillənir:

- İstəsən otaqdan çıxan kimi soldakı otağa keçib yata bilərsən. (əli ilə qapını işarə etdi)

Gənc rəssam ev sahibinin çox sıxıcı bir qoca olduğunu görüb yatmağın ən yaxşı qərar olduğu qənaətinə gələrək: "Gecəniz xeyrə o zaman" deyib otaqdan çıxır. Az sonra qapının səsi eşidilir. Bəlli idi ki, gecə qonağı artıq otağa girmişdi. Elçin otağı süzməyə başlayır. Otaq çox köhnə əşyalarla dolu idi. Qapıdan sağ tərəfdə iri kitab rəfi, onun yanında böyük bir paltar şkafi, sol tərəfdə isə pəncərənin yanında enli dəmir yataq, ondan da biraz aralıda balaca bir stol vardı. Yerə sərilmiş kirlə xalça isə əsil antik bir əşya kimi çox baha qiymətə satıla bilərdi. Divarda asılmış rəsmlər marağını çəkdiyindən rəsmlərin qarşısına keçərək diqqətlə onlara baxırdı.

Elə bu vaxt qəfil qapı açılır və ev sahibinin kobud səsi eşidilir:

- Sənə burda yata bilərsən dedim, nələrisə qurdalaya bilərsən yox!

Elçin qocanın bu sözlərinə məhəl qoymurmuş kimi maraqla dilləndi:

- Bu şəkildəki gənc oğlan sizsiniz?

- Deyək ki, hə.

- Olduqca yaraşılıq olmuşunuz. Həm də indikindən daha çox şən və mehriban görənirsiniz.

- Sen rəssamsanmı yoxsa polis?

- Əlbəttə rəssam. Polis olduğumu niyə düşünürsünüz ki?

- Bu qədər çox sual axırıncı dəfə 14 il öncə bir polis tərəfindən mənə verilmişdi və eynən sənə verdiyin suallar kimi.

- Siz həbsdə olmuşuz?

- Yox. Əgər sual verməyə davam edəcəksənsə rədd ol evimdən.

Qoca əli ilə qapını işarə edərək bağırırdı. Elçinsə qorxusundan cəld yatağa əyləşərək: "Çıxarkən işığı da söndürərsiz, zəhmət olmazsa"

xahiş etdi. Qoca başını əsəbi halda yelləyərək otaqdan çıxır. Qapını elə bərk çırpdı ki, az qala divardakı rəsmlər yerə düşəcəkdə. Gənc rəssam o qədər vərmişdi ki, sol çiyindən sağa tərəf çəpəki asdığı balaca çantasını yalnız yatağa uzandıqda hiss etdi. Çantanı çıxarıb içərisindən bir vərəq, bir sadə karandaş götürüb nə isə çəkdi. Bitirdikdən sonra vərəqi iki dəfə qatlayıb yataqdan biraz aralıdakı stolun üzərinə qoyaraq yatağa uzanır. Yorğun idi, amma yad bir evdə, hələ də ki, belə bir qəribə ev sahibinin otağında gözünə yuxu getmirdi. Artıq səhər açılır, günəş işığı otağı aydınladırdı. Elçin az da olsa yuxusunu ala bilmişdi. Yataqdan qalxıb ətrafı seyr etmək üçün pəncərəyə yaxınlaşaraq pərdəni aralayır. Günəş dağların arasından boylanır, üzərinə günəş şüaları düşən yarpaqlar cəvahir kimi parlayır, quşlar gözəl nəğmələr oxuyurdu. Elə bu vaxt ev sahibi otağa daxil olur və nəzakətli bir səslə: "Sabahın xeyir!" deyib Elçinə tərəf yaxınlaşır. Əlini Elçinin Kürəyinə qoyaraq bir neçə saniyə sakit dayandıqdan sonra davam edir:

- Buraların gözəl təbiəti var əslində.

- Hə, elədir, amma bu qədər gözəl bir yerin niyə "Tənhalıq yuvası" adlandırılması mənə hələ də qəribə gəlir. Burada hər kəs sizin kimi tənhamı yaşayır?

- Demək olar ki, hə. Burada yaşayanlar həyatda hər kəsini itirmişlər, tərک edilmişlər, xəyanətə uğramışlar, aldadılmışlar və bir də mənim kimi axmaqlardır.

- Sizin kimi axmaqlar? Yəni, siz nə xəyanətə uğramırsınız, nə də tərک edilmisiniz. Sadəcə axmaqlığınız üzündən buradasınız? Madam ki istəmirsiniz, niyə burda yaşayırsınız? Olduqca axmaq qərardı mənəcə.

- Elə mən də buna görə dedim. Amma yaşamaq məcburiyyətindəyəm. Hər nə isə. Bu arada sənə bir üzr borcluyam. Sən gecə yuxuya gedəndən sonra çantanı qurcalamışdım. Çəkdiyin rəsmlərə baxdım, həqiqətən də sən rəssamsan. Ya da ki....

- Ya da ki rəssamlığı bacaran polis? - Elçin qəhqəhə ilə güldü.

Qoca ev sahibi başını yelləyərək onun fikrini təsdiqləyir.

- Amma başa düşə bilmirəm ki, niyə mənim polis olduğumu düşünürsüz?

- Bax, cavan oğlan, adını da unuttum.

- Elçin.

- Hə, Elçin. Sən burada gecəni keçirmək üçün gəlmisən. Elə bilirəm ki, artıq getsən yaxşı olar.

Elçin qoca ev sahibinin sualdan yayındığını başa düşürərək çantasını götürüb otaqdan çıxır. Qapıdan çıxan kimi geri dönərək cibindən iyirmi manat çıxarıb qocaya uzadır.

- Vərəq və bu pul (əli ilə stolun üzərindəki vərəqi işarə edir). Düşünürəm axşamkı narahatlığı tələfi edər.

Qoca gənc rəssamın əlini geriyə itələyir:

- Vərəq mənə bəs edər. Xudahafiz.

- Xudahafiz.

Elçin evdən çıxıb çiyində çantası üzü dağlara sarı gedir. Gözəl mənzərəli, sıx ağaclar olan bir yerə çatdıqda bir qədər kölgələnməyə və bu mənzərəni kağıza köçürmək üçün böyük bir çinar ağacının altında oturur. Belini ağaca söykəyib, ayaqlarını qatlayaraq vərəqi dizlərinin üzərinə qoyur. Ətrafi

yaxşıca süzüb, çəkməyə başlayır. İşini o qədər çox sevirdi ki, ac olduğunu belə unutmuşdu. Şəkili yekunlaşdırdıqda özündə dəhşətli aclıq və halsızlıq hiss etdi. Vərəqi və karandaşı çantasına qoyanda orada çörək parçası, yanında isə balaca selofana bükülmüş yağ və pendir dilimlərini, onların da yanında isə balaca vərəqi görəndə təəccüblənir. “Əvvəlcə, sənə nuş olsun. Çox bacarıqlı bir gəncsən. Əla əl qabiliyyətin var. Özü də sənətini çox sevirsen. Sənə baxanda öz gəncliyimi görürəm. Mən də sənə kimi enerji dolu, sənətini sevən biri idim. Səndən fərqli olaraq mən şəkilləri əl ilə deyil, fotoapararla çəkirdim. Gənc yaşında çox tanınmış bir fotoqraf idim. Məni mötəbər tədbirlərə, şənliklərə dəvət edirdilər. Eyni zamanda mən xoşuma gələn yerləri, mənzərələri çəkərdim. Çox həvəsli idim. Amma bir gün... Burasını danışmaq istəmirəm, ancaq sənə məsləhətim: burada çox qalma. Gördüyüm qədəri bura sənənin xoşuna gəlir, marağını cəlb edir, amma, tez bir zamanda get, burada olduğun müddətdə təhlükə hiss etsən mənə gələ bilərsən. İkinci dəfə sənə qapımı açma bilərəm. Uğurlar!”

Elçin bu məktubu oxuduqdan sonra özünü qəribə hiss etməyə başlayır. Ev sahibinin nələri nəzərdə tutduğunu anlamağa çalışırdı, amma, bu yazılanlardan daha çox aclıq onu halsızlaşdırırdı.

Çörəyini yedikdən sonra gənc rəssam yoluna davam etməyə başlayır. Artıq hava qaralmaq üzrə idi. Elçin çətinliklə də olsa, dünənki evi tapa bilir.

“Buralar çox qarışıqdır, bütün evlər bir-birinə necə də bənzəyir. Ən pisi də, qarşıma bir adam da çıxmadı ki, yolu soruşam. Evlərin bacalarından tüstü çıxmasa oralarda heç kimin yaşamadığını düşünərdim.” – öz-özünə danışa-danışa evə sarı gələrkən qonşu evin həyətidə orta yaşlı, lopa bıqlı, arıq, uzun boy bir kişi görür. Üzündə heç bir ifadə hiss olunmayan kişi həyətidə balta ilə odun doğrayırdı. Gənc rəssam onunla tanış olmaq, qoca ev sahibi haqqında az da olsa məlumat almaq üçün çəpərə yaxınlaşır.

- Yorulmayasan!

Kişi başını qaldıraraq Elçini diqqətlə süzüb heçnə demədən işinə davam edir.

Elçin pərt bir vəziyyətdə dünən qaldığı evə

tərəf çevrilib arxasına baxmadan: - "Yorulmayasınız!" deyərək yoluna davam edir. Qapını döymək istəyəndə onun açıq olduğunu görüb içəri daxil olur. Qoca kreslosunda əyləşib Elçinin çəkdiyi şəkilə baxırdı. Rəsmə o qədər fikrini cəmləmişdi ki, Elçinin gəlişini belə hiss etməmişdi. Birdən diksinərək ayağa qalxıb kreslosunun altından tapankanı çıxararaq ona tərəf tuşlayır. Gənc rəssam qorxudan ağappaq ağarmışdı. Əllərini yuxarı qaldırıb: "Hey, mənəm Elçin." -deyərək bir addım geri çəkilir. Ev sahibi bir neçə saniyə hərəkətsiz dayandıqdan sonra silahını endirərək başını aşağı sallayır. Kreslosuna əyləşib tapançasını əvvəlki yerinə qoyur.

- Qorxutdun məni.

- Bağışlayın, Ömər dayı.

- Adımı hardan bilirsən?

- Çox üzr istəyirəm, amma dünən divardakı rəsmlərinizə baxırdım. Birini divardan çıxarıb şəklinizə baxarkən arxasındakı yazını gördüm. "Dostum Ömərə" – yazılmışdı. Oradan bildim.

- Bu şəkli də ona baxaraq çəkmişən yəqin.

- Hə, elədir.

- Bir söz deyimmi sənə, çox yaxşı bacarmısan.

Mənim indiki simamla o rəsmdəki gənc Ömər in simasını birləşdirmək olduqca yaxşı bir fikir idi. Hələ altında yazdığın sözlər məni çox bərbad hala saldı.

- Nə qədər dəyişdiyinizi hiss edin və hansının daha yaxşı olduğuna qərar verin.

- Artıq gecdir. Bundan sonra buranı tərk edə bilmərəm. Ehh... Hər nə isə. Gəl gedək yeməyimizi yeyək. Yəqin ki, acsan. Gələcəyini bildiyimdən səni gözlədim. Odur ki, mən də acam.

Gülümsəyərək mətbəxə keçdilər. Gözəl bir şam yeməyi yedikdən sonra Ömər kişi yenə kreslosuna əyləşmiş, gözlərini yumub düşüncələrə dalmışdı. Elçin isə otağa daxil olub əynindəki köynəyi çıxarır və sərinləmək üçün pəncərənin qarşısına keçir. Stolun üzərinə qoyduğu çantasından bir kağız və karandaş götürmək istəyəndə karandaş əlindən yerə düşür. Karandaşını götürmək istəyəndə yatağın altında, küncdə balaca bir dəmir qutu görünür. Marağını cəlb etdiyindən qutunu götürür. Qutu iri

qıfilla bağlanmışdı. Elçin bir qutuya, bir də qıfıla baxır və öz-özlüyündə danışmağa başlayır:

- Möhkəm qıfıla bənzəyir. Bu qıfıldan əlavə hələ açarla da bağlanmış qutunun içərisində çox önəmli və gizlin şeylərin olduğu bəllidir. Olduqca da ağırdır haa. Görəsən içərisində nə var?

Dodağı altında mızıldaya-mızıldaya qutunu silkələməyə başlayır. İçərisindən gələn səslərdən bir şey anlaşılmırdı. - “Ən yaxşısı bunu Ömər kişinin özündən soruşmaqdır” deyə düşünüb əlində qutu onun yanına gedir. Bu dəfə ayağını yerə bərk çırparaq səslər çıxarırdı ki, evə gələndə qarşılaşdığı səhnəni bir də yaşamasın.

- Ömər dayı, bu qutuda nə olduğunu öyrəne bilərəmmi?

Ömər kişi qutunu görəndə ceyran görmüş ac aslan kimi Elçinin üzərinə atılaraq qutunu onun əlindən alıb qəzəbli baxışlarla onu süzür. Artıq, sözə ehtiyac qalmamışdı. Elçinin qorxudan özündən getdiyini görəndə Ömər kişi cəld onun üzünə su səpib sillələyərək oyadır. Elçin çətinliklə özünə gəlir. "Sizə hər şeyi danışacam" deyib dərinədən nəfəs alır.

Ömər in qaşları çatılmışdı. Kreslosuna əyləşib tapançanı ona tərəf tuşlayaraq: "Yoxsa sən həqiqətən də polismisən? " – deyə bağıır. Elçin isə qocanı sakitləşdirməyə çalışdı:

- Yox. İdris Anar oğlu Mərdanlının oğluyam. Amma polis deyiləm. Sadəcə atamın qatilini uzun müddətdir ki, axtarıram və onu burada tapacağıma əmin idim.

Mərdanlının soyadını eşidəndə Ömər in rəngi qaçır, dodaqları əsməyə başlayır.

- Mən heçnə bilmirəm. Onu kimin öldürməsi barədə məndə heç bir məlumat yoxdur. Yalnız ünvandasən. Rədd ol burdan!

- Mən illərdir ki, atamın kim tərəfindən qətlə yetirildiyini təsdiqləyən bir şey tapa bilmirəm. Amma yeganə sübut kimi atamı vuran şəxs sən in çəkdiy in rəsmlərdə var. Özü də bir neçə epizodda.

- O vaxt tədbirin fotoqrafı mən idim. Ancaq mən in çəkdiy im şəkilləri polislər axtardı və heçnə tapa bilmədi. İndi də sən nə tapmaq ümidindəsən ki? Həm də o şəkillər olsaydı, indiyəcən qatillər in onu məndən nə yolla olursa olsun alacaqlarını ağına

gətirmirsən?

- Bilirəm, o şəkilləri sən qatillərə vermişən. Amma sənin kimi bir məşhur fotoqrafın aristokrat məclislərdə mediada yayımlanmayan qeyri-rəsmi şəkillər çəkdiyinə də heç şübhəm yoxdur. Əminəm ki, qatillərə verdiyin şəkillərdən savayı səndə başqa şəkillər də var. Hansı ki, orada atamın qətl anları və kimin tərəfindən öldürüldüyü aşkar görünür. Oyunu bitir, Ömər. Şəkilləri mənə ver!

Ömər kişi Elçini dinlədikdən sonra tapançanı endirib sakit dayanır. Elçin isə bir qədər yumşaq və bir az da yalvarışa bənzər tərzdə sözlərinə davam edir:

- Çox xahiş edirəm, Ömər dayı, mənə yardım et. Atamın qatillərinin kim olduğunu sən bilirsən. O rəsmlərdə bütün həqiqətlər gizlənilir. Onları mənə ver, qarşılığında sənə nə qədər istəsən pul, qızıl və s. qiymətli əşyalar verəcəm.

- O hadisələrdən sonra burada gizlənərək çürütdüyüm cavanlığımı geri verə bilərsənmi?"

Elçin üzüntü ilə:

- Onu bacara bilməyəcəm. Ancaq, sənə bundan

sonrakı ömrünü rahat, gizlənmədən, kimsələrdən qaçmadan yaşaya biləcəyin bir həyat verə bilərəm.

- Mən iyirmi üç yaşında idim. Çox məşhurlaşmışdım. Əla qazanırdım: mediaya yayımlanan rəsmi şəkillərdən və bir də şantaj etmək üçün çəkdiyim qeyri-rəsmi şəkillərdən. Mən əsl şahzadələr kimi yaşayırdım. O tədbirdə də qatilin şübhəli davranışlarını sezmişdim. Tədbir başlayandan onun etdiyi qəribə hərəkətləri çəkirdim. Atanın öldürüldüyü an mən tam bir xəzinənin qapısını açmış kimi hadisələri lentə aldım. Təbii ki, gizli şəkilləri çəkdiyim aparat ayrı idi: otağında şəklini gördüyün dostumdan mənə hədiyyə idi, İngiltərədən gətirmişdi. Onu mənə verəndə ilk baxışda qol saati sanmışdım. Amma, özəl bir fotoaparat olduğunu deyəndə çox təəccüblənmişdim. Bütün hadisələr də bax o “qol saatımla” çəkilmişdi. Qatillər tədbirin sonunda məni tutub yaxşıca döydülər. Şəkilləri onlara verərək canımı güclə qurtara bildim. Daha sonra isə polislərin sorğusu ilə keçən üç-dörd gün... Amma o şəkillər “qol saatımda” qaldı. Bir aralar onu məhv etmək və

rahat həyatıma davam etmək istədim. Əslində şəhərdə məni kimlərinə axtardığını və bu dəfə ölümdən can qurtarmayacağımı hiss edirdim. Odur ki, bu yerlərə çəkilib, uzun müddət gizləndim. Ara bir qədər sakitləşdikdən sonra mən şəkilləri çap edərək gördüyün bu qara qutuda saxladım. Təbii ki, məni axtaran şəxslərə qarşı tək silahım bu rəsmlərdir.

- Bəs onları harada çap etdin ki sən? Burada heç adi bir dükan belə tapmaq olmur.

Ömər kişi əli ilə işarə edərək: "gəl mənəmlə" deyir. Həyətə çıxarkən ətrafa yaxşıca göz gəzdirdikdən sonra quyunun qapağını açıb evin zirzəmisinə enirlər. Zirzəmidə bir neçə iri çap aparatı, divardan asılmış müxtəlif rəsmlər və bir neçə köhnə xarab olmuş aparatlar var idi.

- Bu da mənim emalatxanam.

Daha sonra yuxarı qalxıb yenidən evə girirlər. Qapını bağlayan kimi Ömər silahı arxadan Elçinin başına dayayır:

- Mən həqiqətləri açıqlayıb, kimliyimi bəlli etdim. İndi növbə səndədir, cavan oğlan.

Mərdanlının oğlu olduğunu necə isbat edəcəyini maraqla gözləyirəm. Əgər sübutun yoxdursa, vaxtımı almadan de, tətii sıxım.

Elçin cibindən şəxsiyyət vəsiqəsini, doğum haqqında şəhadətnaməsini çıxararaq ona uzadır.

- Təbii ki, bunlara inanmayacağımı bilirəm.

O biri cibindən atası ilə çəkdiyi köhnə ailə şəkillərini göstərib gözlərini Ömər in gözlərinə zilləyərək sözüne davam edir:

- Bu şəkillər sənə tanış gələr düşünürəm. Şəhərin İcra başçısı İdris Mərdanlının ad günündə çəkdiyən şəkilləri xatırlayırsan hər halda. Həmin gün sən in aparatının üzərinə su dağıtmışdım deyə çox qəzəblənmişdin. Ancaq atam aparatın pulunun iki qatını ödəyəcəyini deyincə sən in kefin yerinə qayıtmışdı. Düzmü xatırladım?

Ömər ciddi və sərt baxışlarla şəkklə baxandan sonra tapançanı belinə qoyub kreslosunda əyləşir. Əlini boynuna salıb sepindən salladığı açarları çıxararaq “Qutunu mənə gətir” - deyir. Elçin qutunu tez ona uzadıb maraqla içində saxlanmış şəkilləri gözləyir. Ömər qutunu açıb şəkilləri çıxartdıqda

sanki o vaxtlara geri dönmüş kimi üz cizgiləri dəyişirdi. Sonra isə əlləri əsə-əsə şəkilləri Elçinə verir. Rəssam şəkillərə baxdıqca dəhşət içində, gözləri dolmuş bir halda yerə oturur. Uzun sürən sakitliyi Elçinin hıçqırığı pozur. Elçinin ağladığını görən Ömər kişi onu yerdən qaldırıb əllərini çiyinlərinə qoyub asta səsle təsəlli verdi:

- Özünü ələ al, artıq intiqamını almağa çox yaxınsan. Atanın qatilinin kim olduğunu bildin. Amma bu şəkilləri polisə vərsən məni də həbsə göndərmiş olacaqsan. Bilirsən ki, cinayəti gizləməyin özü də bir cinayətdir. Həm də bu şəkillər ortalığa çıxsa, bəlkə də polislərdən öncə o qatillər məni cəhənnəmə göndərəcəkdir. Odur ki, şəkillərə son dəfə diqqətlə bax, qatili tanı və şəkilləri yandır.

Bir qədər sakit dayandıqdan sonra sözüne davam edir:

- Sən məni necə tapdın? Məni necə tanıdın?

- Səni uşaqlıqdan görmüşəm. Bu kənddə yaşadığını öyrənmişdim. Uzun illərdir ki, mən atamın qatillərini axtarıram. Axtarmadığım, aramadığım yerlər, soruşmadığım kəslər qalmadı.

Sonunda izlər məni sənə gətirdi. Kənddə yaşadığını öyrəndim. Dünən sənın otağında gənclik şəklını görəndə səni doğru yerdə axtardığıma, şəklın arxasında adını gördükdən sonra isə səni tapdığıma tam əmin oldum. Bu gün səhər evdən çıxdığımda sənın şübhəni çəkmək istəmirdim. Səndən şəkilləri necə alacağımı düşünürdüm. Əvvəlcə gizlincə oğurlamaq istəmişdim, amma sonra səndən bütün həqiqətləri öyrənmək üçün belə etdim.

Sözlərini bitirdikdən sonra şəkilləri Ömərə uzadır:

- Çox sağol. Mənə etdiyın köməyə və yaxşılığa görə sənə borcluyam. Nə istədiyini söylə.

- Səndən istədiyim tək bir şey var. Al bu silahı, məni vur.

- Bunu edə bilmərəm.

- Amma mən atanın qatillərini polislərdən gizlədim. Onlar rahat həyatda gəzir dolaşır, amma sənın atan qara torpaqda. Halbuki şəkilləri öncədən polisə versəydim indi onlar barmaqılıqlar arxasında çürüyəcəkdı.

Elçin sözlərin təsirinə düşərək tapançanı

götürüb Ömərə tərəf tuşlayır.

- Əslində dediklərin çox doğrudur. Səni elə buradaca öldürməliyəm. Sən çox alçaq adamsan. Təhdidlə pul qazanan əclaf! İndi tətiiyi sıxacam və sənün başın param-parça olacaq. Amma bir sualıma cavab ver. Niyə qatilin şübhəli hərəkətlərini görüb polisə xəbər vermədin? Niyə cinayətin baş verməsini gözlədin? Həmin anı lentə alıb daha çox pul qazanasan deyəmi? Ona görəmi, əclaf?

Ömər sakit dayanıb başını aşağı sallamışdı. Bu vaxt polis maşınlarının səsləri eşidilir. Artıq evin qarşısına çatmışdılar. Elçin əlləri əsə-əsə ağlayaraq bağırır:

- O vaxt polisə xəbər vermədiyim halda bəs indi niyə xəbər verdin? Niyə?

- Qatil olmayasan deyə!

Polislər içəri soxulurlar. “Silahı yerə qoy!” – deyə bağıraraq Elçinin əllərindən tutub silahını alırlar, qollarını qandallayırlar. Həmçinin Öməri də Polis şöbəsinə aparırlar. Soruşdurma zamanı Ömər şəkilləri polislərə təqdim edir, günahlarını boynuna alır. Polislər şəkildəki şəxsləri axtarıb həbs edirlər.

Elçin isə bir ay nəzarət bölməsində saxlanıldıqdan sonra azadlığa buraxılır. Azadlığa çıxar-çıxmaz həbsxanaya Ömərin yanına ziyarətə gedir.

"Ömər Səmədov, yanına gələn var."-növbətçi bağırır.

Ömər maraqla gələn şəxsin kim olduğunu düşünərək görüş yerinə keçir. Elçin Öməri görən kimi soruşur:

- Niyə belə etdin?

- Sən məni öldürmək istəyərkən yaxalandın və araşdırma bitənəcən nəzarətdə saxladılar səni. Mənim etiraflarımdan sonra qatillərin səni axtarıb mütləq öldürəcəklərini bildiyim üçün sənə ən təhlükəsiz yer həbsxana olduğunu düşündüm.

Elçin yerində donub qalmışdı. Baxışları ilə bir qədər Öməri süzdükdən sonra onu qucaqlayıb:

- Etiraflarına və məni qoruduğuna görə sənə minnətdaram" deyərək ağlayır.

Elçin görüş yerini tərk edir, Öməri isə yenidən geri qaytarırlar...

O gündən sonra Elçin hər ay Ömərlə görüşə gəlir, amma Ömər onunla görüşdən imtina edirdi.

Bir gün isə Ömər in həbsxanada özünü öldürdüyü xəbərini alınca Elçin böyük bir tablo üzərində "Həqiqətləri gizləyən fotoaparət lenti" adlı rəsm çəkir və bir müddət sonra bu rəsm əsəri yarım milyon dollara auksionda satılır. Əldə etdiyi pulları uşaqlar evinə bağışlayan Elçin şəhərdən həmişəlik olaraq köçür...

Cadugərin tövsiyəsi

Hər zaman olduğu kimi saat 19:30-da “ModBank”-in direktorunun qara “Mercedesi” bankın qapısının önündə dayandı. Sürücüsü bank direktoru Elmar Qafarovun şüşə qapının o biri tərəfindən iti yerişlərlə gəldiyini görən kimi maşından enib arxa qapını açmağa tələsdi. Elmar adəti üzrə çox ləngimədən maşına mindi və alman əfsanəsi Mercedes-Benz gözdən itdi.

Bankdan 27 km aralıda yolun kənarında insanlar arasında “Varlılar məhəlləsi” adlandırılan məhəllədə üç mərtəbəli, dəbdəbəli görünüşlü bir villanın qarşısında maşın dayandıqda -“Elmar müəllim, çatdıq.” –deyərək sürücü səslənir. Elmar yorğun olduğundan yol boyu şirin yuxuya getmişdi. Diksinərək gözlərini açıb başını yelləyərək maşından enir. Bu vaxt maşından biraz aralıda onlara tərəf qaçan uşaq görünür. Sürücü öz ağasını böyük bir təhlükədən qurtarırmış kimi uşağı tutub əllərini burur. Uşaq isə qışqıra-qışqıra - “Sən Allahın gözəl adına mənə pul ver” deyirdi. Elmar müəllim isə heç fikir vermədən həyəətə keçir və əli ilə işarə edərək:

“Rədd elə getsin, bircə qaraçımız əksikdi” deyindir. “Allah səni öldürsün, tezliklə öləsən” –qaraçı uşağın qarğışlar etməyə başladığını görən sürücüsü Taleh ağasına qarğış etdiyinə görə uşağı yaxşıca əzişdirdi.

Elmar öz otağına keçib birbaşa yatağa uzanaraq dodağının altında donquldanmağa başladı : “Bircə sabah açılsaydı, bazar gününün dadını çıxarardım”...

Səhər saat 10:22 - ni göstərirdi ki telefonuna zəng gəldi. Zəng edən dostu Rüfət idi.

- Sabahın xeyir, Elmar, sənin zəngini gözləyirdim, amma səndən səs -soraq çıxmayınca özüm zəng etdim. Bu gün çimərliyə gedəcəkdik, unutmusan?

- Sabahın xeyir. Ay, mən tamamilən unutmuşam, dünən o qədər yorğun idim ki.

- Saat 11-də səni bağdan götürəcəm.

- Oldu o zaman.

Telefonu yatağın üzərinə atıb ayağa qalxaraq Talehə beş dəqiqə sonra çıxacağını bildirir.

Qapıdan çıxarkən dünənki qaraçı uşağın uzaqdan qışqırığı eşidildi. O, yenə də ölüm qarğışları

edirdi. Elmar əsəbləşərək maşına minib sürücüsünə burdan uzaqlaşmasını əmr edir.

Çimərlik yoluna yenidən çıxmışdılar ki naməlum maşın Elmarın əyləşdiyi tərəfdən bank müdirinin mercedesinə çırpılır. Lakin dərhal aradan çıxmağı bacarırlar. Arxa nömrəsi belə olmayan ağ Vaz 2106 bir neçə saniyə içində gözdən itir.

Elmar bərk zədələnmişdi. Sürücü ağasını təcili olaraq özəl xəstəxanaların birinə çatdırır. Sağ ayağının diz nahiyəsində əziklər və sağ qolunun qırılması diaqnozu ilə həkimlə tibbi yardım göstərdikdən sonra onu evə buraxırlar. Dostu Rüşət isə durmadan zəng edirdi. Görünür saat on ikinin yarısı olmağına baxmayaraq dostunun hələ də gəlib çıxmaması onu bərk narahat edirdi. Çünki dostu Elmarın indiyədək heç bir yerə beş dəqiqədən artıq gecikdiyini görməmişdi. Nəhayət zənglərinə cavab verildi. Elmar baş vermiş hadisələri Rüşətə danışdıqdan sonra gözlənilməli kimi saat yarım sonra Rüşət bir cadugər ilə birlikdə onlara gəlir. Yolda baş vermiş əhvalatı cadugərə ucundan-qulağından danışsa da Elmardan yenidən, başdan danışmağı

istəyir. Cadugər səbrlə dinlədikdən sonra sol əlindəki iri firuzəyi rəngli qaşığı olan üzüyünə diqqətlə baxıb pıçıltı ilə anlaşılmayan sözlər deməyə başladı. Elmar və dostu heç bir şey anlamadan ona diqqətlə baxırdılar. Arada isə bir-birilərinə çevrilərək çiyinlərini dartırdılar. Cadugər üzüyünə 3 dəfə üfürdükdən sonra dillənir:

- Səni o qaraçı möhkəm cadulayıb. Əslində sən bu dəfə yaxşı qurtulmusan. Amma o, sənə yalnız 2 dəfə şans verib. Bir şansını artıq istifadə etdin. Növbəti bir hadisədə bəlkə də qol-qıçını itirə bilərsən amma ölməyəcəksən. Amma onun istədiyi hər nədisə etməsən mütləq onun cadusu ilə öləcəksən.

Elmar qəhqəhə ilə gülərək dostuna sataşır:

- Allah səni güldürsün ,ay Rüşət, bunu hardan tapmışan, nə nağıl danışır bu. Adi bir hadisə idi, baş verdi, yola sal getsin bunu.

Cadugər gözlərini bərəldərək ona baxır və pul istəmədən evdən çıxır. Elmar isə dostuna əsəbləşir:

- Ay Rüşət, bunlar fırıldaqçı olur həmişə. Onu evimə gətirmək mənə yaxşı fikir deyildi.

- Sən elə san! Bu, çox güclü bir cadugərdir. 8 il öncə mənim işlədiyim klubda müdirə etdiyi cadu sayəsində o, bütün klubu mənə ucuza satmaq məcburiyyətində oldu. Onun arvadını cadulamışdı, narkomaniyaya qurşandırmışdı. Kişi də öz arvadının müalicəsi üçün klubu mənə əlyandımda dəyər-dəyməzə satdı. Məncə, ona güvənmək olar.

- Cəfəngiyatdır! Belə seylərə inanma, dostum.

Rüfət biraz incimiş kimi ayağa qalxır:

- Hər nə isə, Elmar, görürəm özünü yaxşı hiss edirsən, daha mən gedim.

Elmar onu qapıyadək ötürür...

Bu bazar gününü də istirahət etmədən sızıldayan bədəni ilə yola verən Elmar səhər onu yenə gərgin işlərlə dolu bazar ertəsinin gözlədiyini bilirdi. Baş vermiş hadisələrlə bağlı düşünərək yatağa girib səhərin açılmağını gözləyirdi. Nəhayət saat 07:30-da telefonunun zəngli saatının melodiyası eşidilir. Tənbəl məktəbli usaqlar kimi yataqdan qalxaraq hazırlaşıb banka yola düşür.

İşlər qaydasında gedirdi, katibəsi onun yanına bir xanımın gəlmək istədiyini deyənədək:

- Kimdir, adını öyrənmədin?

- Gülnarə Mehdiyeva adlı bir xanımdır. Sizinlə bir iş barəsində danışmaq istədiyini bildirdi.

- Burax gəlsin.

Qapı açıldı. İçəriyə uzun saçlı, xoş görkəmli hardasa otuz yaşlı bir xanım daxil olur. Elmar onu görən kimi ayağa qalxır və mehriban şəkildə ona kreslonu işarə edir. Bank direktoru işgüzar şəkildə ondan gəlişinin səbəbini soruşur.

- Gəlişimin səbəbi sizinlə bir iş barəsində razılığa gəlməkdir.

- Nə işi? Sizin və mənim ortaq maraqlarım nə ola bilər ki?

- Yeni bir zavod tikmək lazımdır. Buna isə çox böyük vəsait gərəkdir. Bütün banklar arasında ən yüksək məbləğdə kredit verən sizin bankınızdır. Həm də digərlərindən daha etibarlı. Təəssüf ki, siz də doxsan min manatdan artıq kredit vermirsiz. Amma sizinlə anlaşıcağımı düşünürəm. Siz bankdan mənə yüz on min civarında kredit ayırın, mənə sizə o pulu zavodun tikintisi başa çatdıqından iki gün sonra yüz əlli min manat olaraq geri qaytarım.

- Rəqəmlər olduqca cəlb edici görsənir, amma sizə necə güvənə bilərəm bilərəm?

- Mən sizə ümumilikdə üç yüz min dəyərinde olan iki villamı girov qoyuram. Razısınızmi?

- Düşünmək gərəkdir, rəqəmlər və risklər çox böyükdür. Mən sizinlə əlaqə saxlayacam, düşünürəm katibə sizdən telefon nömrənizi alıb.

- Elədir, o gözəlçəniz hər şeyi sizin tapşırığınıza uyğun edir, məncə dəyərləndirməlisiniz. Hələlik.

- Nəzərə alaram, Hələlik.

İş saatının başa çatmağına artıq otuz beş dəqiqədən də az vaxt qalırdı. Elmar isə gözəl xanımın təklifi haqqında düşünürdü. Fikirli-fikirli telefonun dəstəyini qaldırıb soruşur: “Günorta gələn xanımın nömrəsini de”, bir qədər gözlədikdən sonra: “başə düşdüm, bir fincan çay da gətir.” -əmr edir.

- Hər vaxtınız xeyir, Gülnarə xanım.

- Hər vaxtınız xeyir, deyəsən təklifim haqqında bir qərara gəlmisiniz.

- Sizə zavodun nə vaxta hazır olacağını, yeni mənim pulumu nə vaxt geri qaytaracağınızı dəqiqləşdirmək üçün zəng etmişəm.

- Bir tikinti şirkəti ilə gələn ayın sonuna razılaşmışıq. Təxminən əlli üç günə sizin pullar əlinizdə olacaq.

- Elədirsə razılaşdıq. O zaman sənədləşməni günü sabah həll edərik. Sizə də uyğundusa saat 12:00-da “Mehrin Hotel” –də görüşək.

- Uyğundur. Sabah görüşənədək..

Katibəsi Sevinc içəri daxil olur. Elmar çayı onun əlindən alıb tapşırığını verir:

- Sabah üçün sənədləri hazırla! Bütün lazımı məlumatlar buradadır(qovluqları ona uzadır). Hazır olduqdan sonra mənə təqdim et və sabah işə gəlmə.

Katibəsi qovluqları götürüb, sevincli bir halda otaqdan çıxır.

Elmar çayını ayaq üstə sağa-sola vurnuxaraq içirdi. Çox keçmədən qapı döyülür və gözəlçə əlində sənədlərlə otağa daxil olur:

- Buyurun, Elmar müəllim, hər şey hazırdır.

- Bir səhv belə istəmirəm, hər şeyi düzgün yazdığına əminsən?

- Bəli, bir neçə dəfə yoxladım, hər şey qaydasındadır.

- Çox gözəl, o zaman gedə bilərsən.

Elmar da sənədləri çantasına qoyub katibəsinin arxasınca otaqdan çıxır. Sürücüsünə “Mehrin Hotel” deyərək gözlərini yumur. Bədəninə ağırlar artmaqda idi. Saat 21:15-də hotelə çatırlar.

Bank müdiri qeydiyyat şöbəsinə yaxınlaşıb katibəsinin bronlaşdırdığı otağın açarlarını alır. Otaqda yerləşdikdən sonra sürücüyə sabah üçün tapşırıqlarını verərək onu yola salıb, birbaşa yatağa uzanır...

Səhər erkəndən qalxıb iş görüşməsinə hazırlaşan Elmar -“Tək əllə çox çətindir, elə bil çolağam!” dodağının altında donquldanırdı. Elə bu vaxt Rüşfət zəng edir:

- Elmar, sabahın xeyir! Necəsən?

- Salam, Rüşfət, o qədər də yaxşı deyiləm.

- Ax, dostum, ax! Sənə demişdim, cadugərin sözünə inanmaq lazım idi.

- Səni lənətə gələsən, qaraçı usaq! Bəlkə onun da pulunu verim, daha məni qarğışlamasın. Deyirsən ki, cadugər düz deyir?

- Başına gələnlərdən sonra daha da əmin oldum.

- Yox əşşi, pul almaq üçün gəlmişdi. Onların fırıldaqçı olduğunu demişdim sənə. Bu gün heç kim mənə mane olmasın, işlərim var. Hələlik!

Telefonu söndürüb yatağın üzərinə atır...

Vaxt onun üçün sanki dayanmışdı. Otaqda o başa-bu başa gəzişir, arada pəncərədən boylanırdı. Nəhayət, gözlədiyi zəng gəlir.

- Mən artıq hoteldəyəm, sizinlə harada görüşəciyik?

- Konfrans zalına gedin, mən də gəlirəm.

Gülnarə yenə də gözəlliyi ilə ətrafdakıların diqqətini cəlb edirdi. Əynindəki bənövşəyi rəngdə olan donu incə bədənini daha da zərif göstərirdi.

Konfrans zalında mehribanlıqla bir-birini salamlayıb masa arxasında əyləşirlər. Sənədləri incələyib ətraflı danışıqlar apararkən qəfil Elmarın gözləri qaralmağa, rəngi ağarmağa başlayır. Ayağa

qalxmaq istəyərkən yerə yığılır. Elmar huşunu itirmişdi. Hotelin təcili tibbi yardım xidməti onu xəstəxanaya çatdırır. Həkimlər onun zəhərləndiyini bildirirlər...

Elmar özünə gəldiyində yanında dostu Rüşətini görüb, ondan nə baş verdiyini xəbər alır.

- Zəhərlənmişdin, dostum, həkimlər səni çətinliklə xilas edə bildi. Bax, Elmar, mən artıq qorxmağa başlayıram. Cadugərin dedikləri doğru çıxır. O, sənə yalnız iki şansın olduğunu söyləyirdi. Artıq şansların bitib, mənə riskə getmək axmaqlıqdır. Qaraçı qızın pulunu versək yaxşı olar.

Elmar başı ilə razılıq verib kədərli halda dostuna baxdı. Rüşəti kiməsə zəng edərək -“hər şey hazır, qaraçı qızın pulu bir saata veriləcək!” dedikdən sonra üzünü Elmara çevirib məsləhətini bildirir:

- Amma mən düşünürəm ki, o cadugərin yanına da getmək gərəkdir, hər ehtimalla özünü yoxlatdır, bəlkə üzərində başqa cadular da var.

Hər ikisi sakitcə dayanır... Bir neçə dəqiqə sonra Elmar çətinliklə də olsa evə getmək istədiyini bildirir.

Həkimlərin icazəsi ilə Rüşət onu evlərinə aparır. Bir neçə gün Rüşətlə birgə yaşayan Elmarın özünə gələr-gəlməz Gülnarə yadına düşür. Həyacanlı şəkildə ayağa qalxaraq dostunun masanın üzərinə qoyduğu köhnə model “Nokia”sı ilə Talehə zəng edir:

- Hardasan? Cəld mənim əşyalarımı gətir!

Az keçmişdi ki, sürücü əlində karton qutu ilə içəri daxil olaraq lovğalanır: “Hər şeyi öncədən gətirmişdim, şef, özüm də həyətdə maşında gözləyirdim, sizi bir dəqiqə belə tək qoya bilməzdim.” Elmar məhz uzaqgörənliyinə görə Talehə çox güvənirdi. Taleh sözünə davam edir:

- Qapıda bir qoca qadın sizi görmək istəyir.

- Hə, burax gəlsin, cadugər qarıdır, mən çağırmışdım –deyə Rüşət səslənir.

Taleh başı ilə anladığını bildirib otaqdan çıxır. Bir neçə dəqiqədən sonra özü ilə bir qədər ot, saxsı kasa, müxtəlif rəngli toz halında qum gətirmiş qoca

otağa daxil olur. Elmar qocaya təbəssümlü və inamsız baxışlarla baxırdı. Amma ürəyinin dərinliklərində ona inanırdı.

Cadugər işə başlayır: kasada otları yandırır, torpaq səpir və dodağının altında nələrsə pıçıldayır. Uzun sürən əməliyyatlardan sonra əllərini Elmara tərəf uzadıb gözlərini bərəldərək qorxunc səslə dillənir:

- Diqqətlə məni dinlə, səndə düşünlər görürəm, gəlirlərini bağlayıblar, yeni işlərə nail ola bilmirsən, uşağın cadusu isə hələ də qalır, aman Allah, öz də səni başqa bir ölkədən cadulayıblar, ağrılar hiss edirəm... -qarı qışqırmağa başlayır.

Elmar çaşqınlıqla ona baxırdı, həm də qorxurdu. Bir neçə dəqiqə sonra sakitləşən qoca qarı o caduları təmizləyə biləcəyini, düşünləri açma biləcəyini deyir.

- Nə qədər istəyirsən? -Elmar bir başa soruşdu.

- İyirmi beş min manat! –cadugər Elmara sərt şəkildə cavab verdi.

- Nə qədər? İyirmi beş min? Sənin başın qaçıb deyəsən...

Cadugər əşyalarını toplayıb “Allah rəhmət etsin” deyəndə Elmar əli ilə qapını işarə edərək qışqırdı: “Cəhənnəm ol burdan, fırıldaqçı...”

Rüfət isə sakitcə dayanıb olanları izləyirdi. Cadugəri qovduqdan bir qədər sonra bankir işə başlamaq lazım olduğunu bildirib Gülnarə xanıma zəng edir:

- Hər vaxtınız xeyir, xanım!

- Xoş gördük, Elmar müəllim, əslində halınızı soruşmaq üçün mən də sizə zəng edəcəkdim, məni qabaqladınız. Necəsiz, özünüzü necə hiss edirsiniz? Sizi harda görə bilərəm?

- Çox təşəkkür edirəm, indi özümü yaxşı hiss edirəm, o cadugər olmasaydı daha yaxşı hiss edəcəkdim. Sabah sizi Liman restoranında gözləyəcəm. Sizə də uyğundursa saat 20:00 –da görüşərik.

- Cadugər?

- Görüşəndə danışaram.

- Razılaşdıq. Sabah görüşənədək.

Rüfət dostuna cadugərlə bağlı səhv addım atdığını bildirməyə çalışırdı. Elmar isə onu sanki heç

dinləmirdi, başını aşağı sallayıb qutunun içindəki əşyaları qurdalayır. Dostunun boşboğazlığından əsəbləşərək qutunu itələyib, hamama girəcəyini, çıxdıqdan sonra isə yatıb dincələcəyini bağıraraq Rüfətə bildirir.

Artıq səhər açılmışdı. Ev sahibi çoxdan işə getmişdi. Elmar oyandıqdan sonra başını sənədlərlə qatırdı. Cadugər məsələsi isə onun ağlından çıxmırdı.

Görüş vaxtı çatır.

Danışdıqları kimi Liman restoranında görüşürlər.

- Sizi bir daha gördüyümə çox şadam, Gülnarə xanım.

- Məmnun oldum. Yaxşı görsənirsiniz, amma yorgunsunuz sanki.

- Hə, bu cadugər məsələsi məni lap boğaza yığdı...

Baş vermiş hadisələri ona danışdıqdan sonra sözünü imzalanacaq müqaviləyə gətirib sənədlər haqqında fikirlərinə davam etdi. Qarşılıqlı

danışıqların sonunda bir-biri ilə əl sıxaraq sənədləri imzaladılar. İlk baxışdan qadın daha xoşbəxt görünsə də bankir sanki pis bir şeylərin olacağını hiss edirdi.

Gülnarəni yola saldıqdan sonra dostu Rüfətin kitabçasından gizləncə götürdüyü ünvanı bir kağız parçasında qeyd edib sürücüyə uzadaraq oraya gedəcəklərini bildirir.

Alman əfsanəsi şəhərdən 45 km aralıda yerləşən bir qəsəbədə, küçənin sonunda yerləşən çox da böyük və cəlb edici olmayan bir evin qarşısında dayanır.

- Heç bir şey diqqətindən yayınmasın!

“Şef”-indən əmrini aldıqdan sonra Taleh maşından enərək evin arxa tərəfinə keçir və bir neçə dəqiqədən sonra məruzə etmək üçün maşının şüşəsinə yaxınlaşır: (Yavaş-yavaş aşağı enən qara şüşənin arxasından Elmarın ancaq gözləri görsəndi)

- Evdə heç kim yoxdur.

On beş dəqiqəyə keçmiş olardı ki, evdə işıqlar yandı. (Pəncərəyə düşən kölgədən evdə bir nəfərin olduğu bəlli idi) Bir müddət izlədikdən sonra Elmar

maşından düşüb sürücüsünə onu maşında gözləməsini tapşıraraq qapıya doğru yaxınlaşır. Qapıda xeyli gözlədikdən sonra nəhayət ev sahibicadugər qapını açır. Elmar evə daxil olarkən ətrafı diqqətlə nəzərdən keçirdi. Cadugər onu iş otağına dəvət edir. Otaq olduqca qaranlıq və vahiməli bir şəkildə düzəldilmişdi.

- Hə, deyəsən məndən caduları pozmağımı istəyirsən. Mən bu dəqiqədə onu həll edə bilərəm ,amma gərək ki, sən ödənişi edəsən. Bu, mənim sağlamlığımı üçün çox təhlükəlidir, səni gözləyən bəlanı mən öz üzərimə çəkirəm. Verdiyini pulun bir hissəsi də elə mənim müalicəmə gedəcək. Cadugərlərin də mənəvi müalicələri var.

- Yox, mən sadəcə bir daha mənim ətrafımda dolaşmamağımı demək üçün gəlmişəm. Rədd ol və mənim işlərimə qarışma. Fırıldaqçı qarı!

Elmar sözlərini bitirib otaqdan çıxarkən yan otağın azacıq aralı qalmış qapısından yatağın üzərindəki bənövşəyi rəngli donu görür. Heçnə düşünmədən iti addımlarla içəri keçib dona baxaraq qəzəblənir:

- Demək ki sən...? – geriyə çevriləndə silah artıq onun alınına dirənmişdi.

Cadugər üz maskasını çıxarır:

- Bəli, mən, Elmar müəllim, sizə axı demişdim cadularınızı pozdurmasanız üçüncü bələdan can qurtara bilməzsınız. Məni artıq tanıdınız, yoxsa sizə bir şans daha verərdim. Amma indi sizin verəcəyiniz puldan daha faydalısı sizi öldürməyim olacaq. Çünki, hər kəs sizin cadulandığınızı və qoca qarıya inanmadığınızı bilir. O cadugər necə demişdi? – “siz üçüncü dəfə sağ çıxmayacaqsınız”. Artıq mənə daha çox inanacaqlar.

- Yoxsa, o qaraçı uşaq, avtomobil qəzası, zəhərlənməyim hamısı sənin işləridir?! Mən sənə inanmamaqda düz etmişdim. Sən fırlıdaqçısan. Lənətə gələsən!

- Elədir ki var ! Sən mənim növbəti hədəfim idin. Sən haqqlısan, mən cadugər deyiləm. Amma mən yalan demirdim, sən öləcəksən. Cadugərlərə inanma, amma onlardan qorx! Bu da məndən sənə bir cadugər tövsiyəsi! –qəhqəhə çəkərək tətiiyi sıxdı...

Tapançada səsboğucu olduğundan yalnız çaxmağın şaqqıltısı eşidildi. Cadugər meyidi sürüyərək evə daxil olduğu gizli yolla bağçaya çıxarıb öncədən qazılmış qəbirdə basdırdı. Taleh isə “şef”inin gəlmədiyindən şübhələnib silahını götürərək evə daxil olur. Dəhliz boyu davam edən qan damcılarının izi ilə otağa çatdıqda artıq hər şey üçün gec olduğunu anlayır. Evin ətrafını axtarsa da orada müdiri Elmar müəllimin qəbirindən başqa heçnə tapa bilmir...

SON

Mündəricat

Xəyal gəmisinin kapitanı.....	5
4-cü depo.....	38
Fotoqraf.....	74
Cadugərin tövsiyəsi.....	97